

Euroopa partnerlused

RIIGI OSALUSEGA EUROOPA HORISONDI PARTNERLUSED:
JAANUAR 2023

EESTI TEADUSAGENTUUR

KOOSTAJA KONTAKT: EESTI TEADUSAGENTUUR, VÄLISTEADUSKOOSTÖÖ
OSAKOND (VTKO@ETAG.EE)

SISSEJUHATUS

Raamprogrammis „Euroopa horisont“ on märkimisväärne osa tegevustest plaanitud läbi viia riikidevahelises koostöös, Euroopa partnerluste vormis.

Partnerluse all mõeldakse seejuures Euroopa Liidu riikide **teaduse ja innovatsioonialast koostööd** nii era- kui avaliku sektori partnerite vahel (*sh on kaasates ettevõtteid, tööstust, teadusasutusi, kohaliku, riikliku või rahvusvahelise tasandi avalikke teenuseid osutavaid asutusi või kodanikuühiskonna organisatsioone*) aga ka **туру, regulatsioonide või poliitikate väljatöötamist ja rakendamist** kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks.

Selleks, et neid eesmärke saavutada, on Euroopa horisondi strateegilise planeerimise protsessi olulise osapoolena olnud kaasatud liikmesriikide ministriumid: Euroopa Komisjon konsulteeris kõigi liikmesriikidega, selgitamaks välja erinevate riikide prioriteete ja valmidust kavandatavatesse partnerlustesse panustada (nii rahaliselt kui sisuliselt).

Suurem osa Euroopa horisondi partnerlustest jätkab eelmises raamprogrammis Horisont 2020 või varem alanud tegevusi ning põhineb olemasolevatel võrgustikel ja koostööl. Seetõttu võivad uue raamprogrammi algusaastatel toimuvad taotlusvoorud olla veel H2020 partnerluste jätkuks või toimida päris uutel alustel – Euroopa horisondi partnerluste eesmärkidesse panustavad need ühtviisi.

Riikidel/rahastajatel tuleb jooksvalt iga-aastaselt otsustada, millistes taotlusvoorudes osaleda ja milliste summadega panustada.

Allpool on toodud **riigi osalemist nõudvad** Euroopa partnerlused, millega ühinemise soovist Eesti konsultatsiooni käigus Euroopa Komisjonile teada andis. Eraldi on välja toodud, kui lähiajal oodatakse infot riigi osaluse kohta kavandatavas taotlusvoorus.

1. Biomitmekesisuse päästmine elu tagamiseks Maal
2. Kestlik sinimajandus
3. Vee turvalisuse tagamine
4. Põllumajanduse andmed
5. Põllumajanduse kiirendatud üleminek: agroökoloogia eluslaborid ja teadustöö infrastruktuurid
6. Loomade tervis ja heaolu
7. Põllumajanduse ohutud ja jätkusuutlikud toidusüsteemid
8. Linnakeskkonna muutuste juhtimine jätkusuutlikuks arenguks
9. Üleminek puhtale energiale
10. Võtmetähtsusega digitehnoloogiate ühissetevõte
11. Metroloogia
12. Euroopa kõrgjärgulusega andmetöötluse ühissetevõte
13. Euroopa avatud teaduspilv
14. Kemikaalide riskihindamine
15. Üks tervis, antimikroobne resistentsus
16. Euroopa terviseteaduste partnerlus
17. Tervishoiusüsteemide optimeerimise partnerlus
18. Innovaatilised VKEd

19. Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi innovatsioonikogukonnad

20. ERA NET Cofund CHANSE

Järgnevatel lehekülgedel on täpsem info kõigi riigi osalust nõudvate partnerluste kaupa.

Erinevate partnerluste eesmärkide, partnerite ringi ning plaanitavate tegevuste kohta on võimalik tutvuda Euroopa komisjoni veebilehel: https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe_en

1 EUROPEAN PARTNERSHIP RESCUING BIODIVERSITY TO SAFEGUARD LIFE ON EARTH

"Biomitmekesisuse päästmine elu tagamiseks Maal"

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÖLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerlus panustab Euroopa Liidu elurikkuse strateegiasse aastani 2030, aidates kaasa, et aastaks 2030 oleks elurikkuse seisund Euroopas paranemas. Luuakse üleeuroopaline strateegiline teadusuuringute töökava elurikkuse alaste uuringute läbiviimiseks. Parandatakse infovahetust riiklike ja Euroopa T&A programmide vahel ja kombineeritakse nende ressursse. Partnerluse tulemusena peaks elurikkuse seiramine Euroopas olema koordineeritud läbi vaatlusjaamade võrgustiku ning kasutajatele jagatakse elurikkuse ja ökosüsteemide teenuste infot elurikkuse teadmiste keskuse kaudu (<i>EU Knowledge Centre for Biodiversity</i>). Saadud teadmisi võetakse arvesse erinevates sektorites loodusvarade hindamisel, looduspõhiste lahenduste rakendamisel ja regulatsioonide loomisel.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 165 mln eurot (+ liikmesriikide panused) Kahe esimese aasta (2021-2023) eelarve 132 mln eurot (sh 40 mln eurot EK-lt)
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 1 150 000 eurot
Keskkonnaministeerium 400 000 eurot Maaeluministeerium 330 000 eurot Eesti Teadusagentuur 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Keskkonnaministeerium: Triin Sellis (triin.sellis@envir.ee); Taimo Aasma (taimo.aasma@envir.ee); Raili Allmäe (raili.allmae@envir.ee); Andro Truuverk (andro.truuverk@envir.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Maaeluministeerium: Epp Eisler (epp.eisler@agri.ee); Kadri Kask (kadri.kask@agri.ee) Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Priit Kilgas (priit.kilgas@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Looduse elurikkuse hoidmine ja looduslähedased lahendused on üks EE 2035 aluspõhimõtetest. Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Metsanduse arengukava aastani 2030 Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos nelja missioonivaldkonnaga: “Kliimamuutusega kohanemine”, “Terved ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed”, “Kliimaneutraalsed ja nutikad linnad”, “Mulla seisund ja toit”.

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud ERA-NET võrgustikud **Biodiversa**, **ERA-MIN**, **EJP Cofund on Soil**, **EJP One Health**, **SusCrop**, **SusAn**, **Core Organic**, **Core Organic Pleiades Network**, **ICRAD** ja **Susfood2** ning võrgustikud **NordForsk**, **EIP-Agri** ja **EUPHRESKO**.

- Looduse mitmekesisuse uurimisele ja säilitamisele pühendunud koostöövõrgustik BiodivERsA toetab elurikkuse alast tippteadust ning annab suuniseid bioloogilise mitmekesisusega seotud poliitika ja majandamise jaoks Euroopas. Eesti on osalenud kõigis Biodiversa ERA-NET Cofund võrgustikes (**BiodivERsA3**, **BiodivClim**, **Biodivscen** ja **BiodivRestore**).
- **ERA-MIN3** on maavarade teemaline võrgustik, mis algas 2020 aastal ning millega ka ETAG on liitunud. Esimeses EK kaasrahastusega taotlusvoorus sai rahastuse 2 Eesti teadlastega projekti. 2022 a. lõpus kuulutati välja võrgustiku teine taotlusvoor, milles osaleb ETAG eelarvega kuni 150 000 eurot.
- **EJP Cofund on Soil** tegeleb põllumajandusmuldade majandamise küsimustega, sh uuritakse, kuidas muldade majandamine mõjutab kliimamuutusi (C sidumine) ja kliimamuutusega kohanemist, jätkusuutlikku põllumajandustoodangut, muldade degradeerumist, tegeletakse mullaandmete ühtlustamisega ja mulla teemal rahvusvahelise aruandluse kvaliteedi parandamisega ning pakutakse lahendusi, kuidas põllumajandustootjaid mullateemal paremini toetada. Võrgustikus osaleb Eesti Maaülikool ja rahastab Maaeluministeerium.
- **EJP One Health** tegeleb zoonootiliste haiguste ja mikroobide antibiootikumiresistentsuse uurimisega. Võrgustikus osaleb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium alates 2018. aastast. Maaeluministeerium kaasrahastab 2 projekti, mis algasid 2020. a.
- **ERA-NET FACCE SusCrop** eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine kestliku taimekasvatuse uurimisel. ETAG ja Maaeluministeerium on osalenud kolmes taotlusvoorus ja rahastavad 4 Eesti osalusega teadusprojekti.
- **SusAn** on kestlike loomakasvatussüsteemide teemaline teadusvõrgustik. Maaeluministeerium on osalenud kahes taotlusvoorus, kuid Eesti teadlaste osalusega projekte ei ole rahastatud. ERA-Net SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET CORE Organic** eesmärk on tõsta Euroopa mahetoidu ja mahepõllumajanduse teadusressursi kvaliteeti, tähtsust ja kasutust ning luua rahvusvahelise mahetoidu- ja mahepõllumajandusteaduse ühised rahastamisalused. Maaeluministeerium osaleb võrgustiku tegevuses alates 2010. aastast (eelmistel perioodidel ERA-NET Core Organic II, ERA-NET Core Organic Plus). ERA-NET Core Organic Cofund lõppes 31.05.2022 ning võrgustiku tegevusi jätkab **Core Organic Pleiades Network**, mis tegutseb 01.09.2022–01.02.2026. a.
- **ERA-NET ICRAD** keskendub loomade nakkushaigustega seotud teemadele. Maaeluministeerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **ERA-NET SUSFOOD2** käsitleb kestlikkust toiduvaldkonnas kui toiduga kindlustatust tagav võrgustik. Maaeluministeerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti. ERA-NET Susfood2 lõppes 31.12.2021. a.
- **NordForsk** on Põhjamaade (Island, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning autonoomsete piirkondade Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa) teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm, mille eesmärk on edendada Põhjamaade teaduse kvaliteeti, mõju ja kuluefektiivsust ning edendada koostööd teaduse infrastruktuuri arendamisel. Eesti on liitunud jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmiga (*Sustainable Agriculture and Climate Change*), mille taotlusvoor toimus 2022. aastal ning rahastuse sai 4

Eesti partnerite osalusega projekti. Neist 3 rahastab ETAG, ühte Maaeluministeerium. Eestile on tehtud ettepanek osaleda ka ettevalmistamisel olevas taotlusvoorus, mis keskendub rohepöörde temaatikale.

- **EIP on Agricultural Sustainability and Productivity** prioriteetseteks teemadeks on põllumajanduse tootlikkuse, tootmismahu ja ressursitõhususe suurendamine, biomajandust toetav innovatsioon ning elurikkus, ökosüsteemiteenused ja mulla funktsionaalsus ning uuenduslikud tooted ja teenused integreeritud tarneahela jaoks ning toidu kvaliteet, toiduohutus ja tervislikud eluviisid.
- **EUPHRESKO** teaduskoostöövõrgustiku tegevusi koordineerib Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitseorganisatsioon (EPPO). Võrgustik algatab teadusprojekte taimetervise teemal.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse taotlus esitati Euroopa Komisjonile (EK) 22. juulil 2021. a., EK-lt saadi positiivne hinnang ning partnerlus alustas 1. oktoobril 2021. a. Samal ajal kuulutati välja ka esimene ühistaotlusvoor teemal *“Supporting biodiversity and ecosystem protection across land and sea”*. Taotluste hindamistulemustele tuginedes tehti ettepanek rahastada kokku 36 taotlust, neist viies osalevad ka Eesti teadlased.

Septembris 2022. a. avanes partnerluse 2. ühiskonkurss *“Improved transnational monitoring of biodiversity and ecosystem change for science and society (BiodivMon)”* alateemadega:

- Innovation and harmonization of methods and tools for collection and management of biodiversity monitoring data
- Addressing knowledge gaps on biodiversity status, dynamics, and trends to reverse biodiversity loss
- Making use of available biodiversity monitoring data

Lisaks jätkusid Horisont 2020 ajal alanud ERA-NETide tegevused:

- **ERA-MIN3 ERA-NET Cofundis** käivad ettevalmistused 2023. a. ühiskonkursiks, mis kuulutati välja 2022. a. detsembris
- **ERA-NET SusAn-is** koostati CSRIA ning ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET Core Organic** 2021. a. taotlusvoorus osales rahastajana Maaeluministeerium ja rahastuse sai 1 Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ERA-NET ICRAD** 2022. a. toimuval projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministeerium ja rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt.
- **ERA-NET Susfood2** ja FOSC ühiskonkursil ei osutunud Eesti teadlaste osalusega projektid edukaks.
- **ERA-NET SusCrop ja FACCE JPI ühiskonkursil** 2022. a. osalesid rahastajana ETAG ja Maaeluministeerium kumbki 100 000 euroga. Rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt, mida rahastab Maaeluministeerium.
- **NordForsk** viis 2022. aastal läbi SustAgri programmi projektikonkursi. Rahastajatena osalevad ETAG eelarvega 300 000 eurot ja Maaeluministeerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EJP Cofund on Soil** 2022. a. teisel avatud projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministeerium, konkursi tulemused pole veel selgunud.

2023. aastal plaanitud tegevused

- Partnerluse ühistaotlusvooru *“Improved transnational monitoring of biodiversity and ecosystem change for science and society (BiodivMon)”* läbiviimine ja lõplike rahastusotsuste tegemine on plaanitud 2023. a. lõpuks. Eestist osalevad rahastajatena

ETAG eelarvega kuni 150 000 eurot, Keskkonnaministeerium eelarvega kuni 200 000 eurot ja Maaeluministeerium eelarvega kuni 100 000 eurot.

Partnerluse järgmise taotlusvooru plaanitakse teemal „Nature based solutions“. **Eesti osalus tuleb otsustada 2022. aasta esimeses pooles.**

- ERA-MIN3 raames kuulutati võrgustiku teine, üheetapiline taotlusvoor välja 2022. a. detsembris. ETAG osaleb taotlusvoorus rahastajana eelarvega kuni 150 000 eurot.
- ERA-NET ICRAD plaanib korraldada 2023. a. kolmanda projektikonkursi, kus rahastajana osaleb Maaeluministeerium eelarvega 100 000 eurot.
- EUPHRESCO algatas uue projektikonkursi, mis on avatud 2023. a. lõpuni.
- **Võimalik liitumine NordForski uue projektikonkursiga rohepöörde teemal (*Nordic Green Transition*) – juhul kui valdkondlikud ministeeriumid osalevad rahastajana või peavad teemat riigile oluliseks. ETAG plaanib osaleda eelarvega 150 000 eurot ja Maaeluministeerium eelarvega 100 000 eurot.**

2 EUROPEAN PARTNERSHIP FOR A CLIMATE NEUTRAL, SUSTAINABLE AND PRODUCTIVE BLUE ECONOMY

" Kestlik sinimajandus "

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÖLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Sinimajanduse partnerluse eesmärk on tagada, et meil oleks terve, jätkusuutlik ja produktiivne ookeani keskkond. Peamisteks tegevusteks on kavandatud sotsiaalmajanduslike sektorite ja teaduse vahelise koostöö parandamine; teadmiste kogumine sinimajanduse roheliseks arenguks; prioriteetide ja investeringute omavahel vastavusse viimine kogu Euroopas; ning digi- ja teadmistepõhisele kliimaneutraalsele ja säästvale sinimajandusele üleminekule kaasa aitamine.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2022-2027: 150 mln eurot (+ liikmesriikide panused)
Eestipoolne eelarve (6a perioodiks): 1 350 000 eurot
Keskkonnaministeerium: 600 000 eurot Maaeluministeerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Keskkonnaministeerium: Katarina Viik (katarina.viik@envir.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Maaeluministeerium: Eve Külmallik (eve.kylmallik@agri.ee); Argo Peepson (argo.peepson@agri.ee) Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Priit Kilgas (priit.kilgas@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Ressursside väärimine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21” Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Transpordi ja liikuvuse arengukava aastateks 2021-2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: “Terved ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed”
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlus on otseselt seotud mitmete Horisont 2020 ajal või varem alanud ERA-NET võrgustikega.

- ERA-NET **CoBioTech**'i peamine eesmärk on aidata kaasa maailma majanduse fossiilsete toorainete sõltuvusest vabanemisele kestliku biomajanduse arendamise abil. Eesti on osalenud 3 taotlusvoorus, rahastuse on saanud 2 projekti.
- ERA-NET **Blue Bioeconomy** keskendub sini-biomajandusele ning ETAG on osalenud kolmes taotlusvoorus, rahastuse on saanud 5 projekti. Viimase taotlusvoor tähtaeg oli veebruaris 2022. a. ja tulemused selgusid juunis. ETAG ja Maaeluministerium toetasid osalust kokku kuni 300 000 euroga. Rahastuse sai 3 Eesti osalusega projekti.
- **“Mikroplast merekeskkonnas”** oli JPI Oceans poolt 2018. a. korraldatud ühistaotlusvoor, mille eesmärk oli arendada võimalusi mikroplasti vähendamiseks ja seireks merekeskkonnas. Taotlusvooru rahastajatena osalesid Keskkonnaministerium (150 000 eurot) ja ETAG (150 000 eurot). Rahastuse sai 3 Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **Aquatic Pollutants** oli kolme JPI (JPI Water, JPI Oceans ja JPI AMR) ühiselt korraldatud taotlusvoor, mille teema oli *“Risks posed to human health and the environment by pollutants and pathogens present in water resources”*. Rahastust ei saanud ükski Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ICT-AGRI-FOOD** keskendub IKT-lahendustele põllumajanduses ja toidutootmises. Kahes taotlusvoorus on osalenud rahastajatena ETAG ja Maaeluministerium. Esimeses voorus sai rahastuse 2 Eesti töörühma osalusega teadusprojekti. Teine taotlusvoor on käimas.

Kuni 2022 aastani toimunud tegevused

Eesti osales **4 ERA-NETi** (ICT-AGRI-FOOD, SusAn, FACCE ERA-GAS, SusCrop) ühistaotlusvoorus. Rahastajateks olid ETAG ja Maaeluministerium, mõlemad 100 000 euroga. Rahastuse said 2 Eesti osalusega projekti.

ICT-AGRI-FOOD võrgustiku teine taotlusvoor avanes 2022.a. mais. Rahastajatena osalevad ETAG kuni 150 000 euroga ja Maaeluministerium kuni 100 000 euroga. Tulemused selguvad 2023. a. algul.

Eesti osales ERA-NET **Blue Bioeconomy** kolmandas ühistaotlusvoorus. Rahastajateks oli ETAG (200 000 eurot) ja Maaeluministerium (100 000 eurot). Rahastuse said 3 Eesti osalusega projekti.

2023. aastal plaanitud tegevused

Partnerluses **„Kestlik sinimajandus“** on plaanis välja kuulutada esimene taotlusvoor veebruari alguses 2023. Rahastajatena plaanivad osaleda ETAG kuni 150 000 euroga, Maaeluministerium ja Keskkonnaministerium kumbki kuni 100 000 euroga. Taotlusvooru tulemused peaksid selguma 4. kv 2023.

- ERA-NET Blue Bioeconomy plaanib neljandat alternatiivset taotlusvooru, kus plaanitakse anda juba rahastuse saanud projektidele lisarahastust. ETAG ja Maaeluministerium antud taotlusvoorus ei osale.

3 WATER4ALL: WATER SECURITY FOR THE PLANET

"Vee turvalisuse tagamine"

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÕLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse Water4All eesmärk on tagada pikas perspektiivis veega varustus kõigile - põllumajandusele, tööstusele, loodusele ja inimestele. Partnerlus tegeleb magevee probleemidega: vesi ringmajanduse jaoks; vesi ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse jaoks; säästev veemajandus; veekvaliteet ja inimese tervis; veetaristud; veediplomaatia; poliitika kujundamine eelnimetatud valdkondades. Partnerluses käsitletakse erinevaid mageveekogusid: siseveekogud; ülemineku- ja rannikuveed ning maa-alune vesi. Water4All kasutab süsteemset lähenemisviisi ning käsitleb kõike alates lähtest kuni mereni ja arvestab seetõttu igasuguseid mageveevoolude läbitud territooriume: nii linnapiirkondi kui ka maapiirkondi.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 126 mln eurot (+ liikmesriikide panused)
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 1 350 000 eurot
Haridus- ja Teadusministeerium 900 000 eurot Eesti Teadusagentuur 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Haridus- ja Teadusministeerium: Heidi Paju (heidi.paju@hm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Priit Kilgas (priit.kilgas@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Turvaline ja tervist toetav elukeskkond on üks EE 2035 aluspõhimõtetest. Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21” Kliimapolitiika põhialused aastani 2050 Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Ringmajanduse arengudokument ja tegevuskava EL üleujutuste direktiiv Piiriveekogude ja rahvusvaheliste järvede kaitse ja kasutamise 1992. a konventsioon.
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos kolme kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: “Terved ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed”, “Kliimaneutraalsed ja nutikad linnad”, “Mulla seisund ja toit”.

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega „Vee turvalisuse tagamine“ on seotud mitmed H2020 ajal või varem alanud ERANet võrgustikud:

- Kestlikele veesüsteemidele keskendunud JPI Water on loonud järjest mitu ERA-NET Cofund'i korraldamaks teadlastele ühistaotlusvoorusid. ETAG on osalenud järgmistes: **WaterWorks2014** (kaasrahastajana osales ka Keskkonnaministeerium, rahastati ühte Eesti teadlaste osalusega projekti), **WaterWorks2017** (rahastati 2 Eesti teadlaste osalusega projekti) ja **Aquatic Pollutants** (Eesti teadlaste osalusega projektid rahastust ei saanud).

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse „Vee turvalisuse tagamine“ esimese taotlusvoor oli teemal „*Water for the future: sustainable water management*“. Täistaotluste tähtaeg on 20. märts 2023. Tulemused selguvad juunis 2023.

2023. aastal plaanitud tegevused

- Partnerluse „Vee turvalisuse tagamine“ esimese taotlusvoor on käimas ja tulemused selguvad juunis 2023. Projektid algavad eeldatavasti 2023. a teises pooles. **ETAG osaleb esimeses taotlusvoorus ja plaanitakse rahastada kahte Eesti osalusega projekti summas kuni 150 000 eurot.**
- Partnerluse „Vee turvalisuse tagamine“ teine taotlusvoor plaanitakse välja kuulutada 2023. a lõpus ja voo ruu teema on: „**Water for ecosystems and biodiversity**“. Taotlusvooru ettevalmistamist alustatakse 2023. a. esimeses pooles. **ETAG plaanib taotlusvoorus osaleda ning rahastada kolme Eesti osalusega projekti summas kuni 300 000 eurot.**

4 EUROPEAN PARTNERSHIP FOR AGRICULTURE OF DATA

"Põllumajanduse andmed"

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÕLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Põllumajanduse andmete partnerlus toetab jätkusuutliku ja säästvat põllumajandust rakendamist EL-is kasutades selle seiramiseks digi- ja andmetehnoloogiavahendeid.   Partnerlus loob EL-i ülesed andme- ja teabekogud kasutades selleks erinevate ruumiandmete sh. Copernicuse programmi satelliitandmete analüüsi. Uuenduslikud andmetehnoloogiad saavad pakkuda lahendusi põllumajandussektorile, et võimaldada tõhusamat, keskkonnasõbralikumat ja tulusamat tootmist ning tugevdada seiresuutlikust kõigis poliitikavaldkondades.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2023-2027: 331 mln eurot, millest 160 mln eurot liikmesriikide panusena 2023. a. plaanitud eelarve 40 mln eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 750 000 eurot
Maaeluministerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministerium, kontaktid
Maaeluministerium: Liis Sipelgas (liis.sipelgas@agri.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.   Fookusvaldkonna „Digilahendused igas eluvaldkonnas“ eesmärk on IKT valdkonna arendamine (nutikate lahenduste ja e-teenuste eksport, küberturvalisus, tehisintellekti rakendamine jms). Eesti potentsiaalina nähakse eelkõige e-lahenduste (sh suurandmelahenduste) väljatöötamist, uute tehnoloogiate juurutamist ning personaalmeditsiini arendamist ja rakendamist.
Seos valdkonna arengukavadega
Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks Euroopa biomajanduse Strateegia Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21” Digital Agenda 2020 for Estonia Digiühiskonna arengukava 2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:

Seos missiooniga: "Mulla seisund ja toit".

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud ERA-NET võrgustikud **EJP Cofund on Soil**, **EJP One Health**, **ICT-AGRI-FOOD**, **SusCrop**, **SusAn**, **Core Organic**, **Core Organic Pleiades Network**, **ICRAD** ja **Susfood2** ning võrgustikud **NordForsk**, **EIP-Agri** ja **EUPHRESKO**.

- **EJP Cofund on Soil** tegeleb põllumajandusmuldade majandamise küsimustega, sh uuritakse, kuidas muldade majandamine mõjutab kliimamuutusi (C sidumine) ja kliimamuutusega kohanemist, jätkusuutlikku põllumajandustoodangut, muldade degradeerumist, tegeletakse mullaandmete ühtlustamisega ja mulla teemal rahvusvahelise aruandluse kvaliteedi parandamisega ning pakutakse lahendusi, kuidas põllumajandustootjaid mullateemal paremini toetada. Võrgustikus osaleb Eesti Maaülikool ja rahastab Maaeluministerium.
- **EJP One Health** tegeleb zoonootiliste haiguste ja mikroobide antibiootikumiresistentsuse uurimisega. Võrgustikus osaleb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium alates 2018. aastast. Maaeluministerium kaasrahastab kahte 2020. aastal alanud projekti.
- **ERA-NET FACCE SusCrop** eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine kestliku taimekasvatuse uurimisel. ETAG ja Maaeluministerium on osalenud kolmes taotlusvoorus ja rahastavad 4 Eesti osalusega teadusprojekti.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD** keskendub IKT-lahendustele põllumajanduses ja toidutootmises. Kahes taotlusvoorus on osalenud rahastajatena ETAG ja Maaeluministerium. Esimeses voorus sai rahastuse sai 2 Eesti töörühma osalusega teadusprojekti. Teine taotlusvoor on käimas.
- **ERA-NET SusAn** on kestlike loomakasvatussüsteemide teemaline teadusvõrgustik. Maaeluministerium on osalenud kahes taotlusvoorus, kuid Eesti teadlaste osalusega projekte ei ole veel rahastatud. ERA-Net SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET CORE Organic** eesmärk on tõsta Euroopa mahetoidu ja mahepõllumajanduse teadusressursi kvaliteeti, tähtsust ja kasutust ning luua rahvusvahelise mahetoidu- ja mahepõllumajandusteaduse ühised rahastamisalused. Maaeluministerium osaleb võrgustiku tegevuses alates 2010. aastast (eelmistel perioodidel **ERA-NET Core Organic II**, **ERA-NET Core Organic Plus**). ERA-NET Core Organic Cofund lõppes 31.05.2022 ning võrgustiku tegevusi jätkab **Core Organic Pleiades Network**, mis tegutseb 01.09.2022–01.02.2026. a.
- **ERA-NET ICRAD** keskendub loomade nakkushaigustega seotud teemadele. Maaeluministerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **ERA-NET SUSFOOD2** käsitleb kestlikkust toiduvaldkonnas kui toiduga kindlustatust tagav võrgustik. Maaeluministerium rahastab ühte Eesti teadlaste osalusega projekti. ERA-NET Susfood2 lõppes 31.12.2021. a.
- **NordForsk** on Põhjamaade (Island, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning autonoomsete piirkondade Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa) teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm, mille eesmärk on edendada Põhjamaade teaduse kvaliteeti, mõju ja kuluefektiivsust ning edendada koostööd teaduse infrastruktuuri arendamisel. Eesti on liitunud jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmiga (Sustainable Agriculture and Climate Change), mille taotlusvoor avanes 2022. aasta kevadel ja rahastusotsust on oodata selle aasta lõpuks. Lisaks ETAGile on rahastaja ka Maaeluministerium. Eestile on tehtud ettepanek osaleda ka ettevalmistamisel olevas taotlusvoorus, mis keskendub rohepöörde temaatikale.
- **EIP on Agricultural Sustainability and Productivity** prioriteetseteks teemadeks on põllumajanduse tootlikkuse, tootmismahu ja ressursitõhususe suurendamine, biomajandust toetav innovatsioon ning elurikkus, ökosüsteemiteenused ja mulla

funktsionaalsus ning uuenduslikud tooted ja teenused integreeritud tarneahela jaoks ning toidu kvaliteet, toiduohutus ja tervislikud eluviisid.

- **EUPHRESCO** teaduskoostöövõrgustiku tegevusi koordineerib Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitseorganisatsioon (EPPO). Võrgustik algatab teadusprojekte taimetervise teemal.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse strateegilise tegevuskava (SRIA) mustand on valminud ja käimas on partnerluse taotluse koostamine, mille esitamise tähtaeg on 23. märts 2023. a.

Lisaks jätkusid Horisont 2020 ajal alanud ERA-NETtide tegevused:

- **ERA-MIN3 ERA-NET** Cofundis toimusid ettevalmistused 2023. a. ühiskonkursiks, mis kuulutati välja 2022. a. detsembris
- **ERA-NET SusAn**-is koostati CSRIA. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET Core Organic** 2021. a. taotlusvoorus osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ERA-NET ICRAD** 2022. a. toimuval projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt.
- **ERA-NET Susfood2 ja FOSC** ühiskonkursil ei osutunud Eesti teadlaste osalusega projektid edukaks.
- **EJP Cofund on Soil** 2022. a teisel avatud projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministerium, konkursi tulemused pole veel selgunud.
- **NordForsk viis 2022. aastal läbi SustAgri programmi projektikonkursi. Rahastajatena osalevad ETAG eelarvega 300 000 eurot ja Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.**

2023. aastal plaanitud tegevused

Põllumajanduse andmete partnerluse taotluse esitamise tähtaeg on 23. märts 2023. a.

Sügisel-talvel 2023 toimub esimeste taotlusvooru teemade valimine ja nende ettevalmistamine. Sellega seoses võib olla vajadus siseriiklikuks konsultatsiooniks.

- **ERA-NET ICRAD** plaanib korraldada 2023. a. kolmanda projektikonkursi, kus rahastajana osaleb Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EUPHRESCO** algatas uue projektikonkursi, mis on avatud 2023. a. lõpuni.

5 EUROPEAN PARTNERSHIP ACCELERATING FARMING SYSTEMS TRANSITION: AGROECOLOGY LIVING LABS AND RESEARCH INFRASTRUCTURES

"Põllumajanduse kiirendatud üleminek: agroökoloogia eluslaborid ja teadustöö infrastruktuurid"

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÕLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Agroökoloogia partnerluse eesmärk on toetada eluslaborite ja uurimisinfrastruktuuride võrgustiku loomist, et kiirendada agroökoloogiale üleminekut kogu Euroopas. See annab võimaluse katsetada pikaajaliselt, kohaspetsiifiliselt ja reaalselt agroökoloogia põhimõtteid, kaasates võimalikult palju sidusrühmi. Partnerlus pakub põllumajandustootjatele rakendamiseks kohe kasutusvalmis praktikaid, mis on vajalik positiivsete majanduslike, keskkonna- ja sotsiaalsete mõjude saavutamiseks.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2023-2027: 300 mln eurot, millest liikmesriikide panused ca 251 mln eurot 2023. a. plaanitud eelarve 60 mln eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 750 000 eurot
Maaeluministerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministerium, kontaktid
Maaeluministerium: Maarja Malm (maarja.malm@agri.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks Euroopa biomajanduse Strateegia Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21”
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos missiooniga: “Mulla seisund ja toit”.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud ERA-NET võrgustikud **EJP Cofund on Soil, EJP One Health, ICT-AGRI-FOOD, SusCrop, SusAn, Core Organic, Core Organic Pleiades Network, ICRAD ja Susfood2** ning võrgustikud **NordForsk, EIP-Agri ja EUPHRESKO**.

- **EJP Cofund on Soil** tegeleb põllumajandusmuldade majandamise küsimustega, sh uuritakse, kuidas muldade majandamine mõjutab kliimamuutusi (C sidumine) ja kliimamuutusega kohanemist, jätkusuutlikku põllumajandustoodangut, muldade degradeerumist, tegeletakse mullaandmete ühtlustamisega ja mulla teemal rahvusvahelise aruandluse kvaliteedi parandamisega ning pakutakse lahendusi, kuidas põllumajandustootjaid mullateemal paremini toetada. Võrgustikus osaleb Eesti Maaülikool ja rahastab Maaeluministeerium.
- **EJP One Health** tegeleb zoonootiliste haiguste ja mikroobide antibiootikumiresistentsuse uurimisega. Võrgustikus osaleb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium alates 2018. aastast. Maaeluministeerium kaasrahastab 2 projekti, mis 2020 a algasid.
- **ERA-NET FACCE SusCrop** eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine kestliku taimekasvatuse uurimisel. ETAG ja Maaeluministeerium on osalenud kolmes taotlusvoorus ja rahastavad nelja Eesti osalusega teadusprojekti.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD** keskendub IKT-lahendustele põllumajanduses ja toidutootmises. Kahes taotlusvoorus on osalenud rahastajatena ETAG ja Maaeluministeerium. Esimeses voorus sai rahastuse kaks Eesti töörühma osalusega teadusprojekti. Teine taotlusvoor on käimas.
- **ERA-NET SusAn** on kestlike loomakasvatussüsteemide teemaline teadusvõrgustik. Maaeluministeerium on osalenud kahes taotlusvoorus, kuid Eesti teadlaste osalusega projekte ei ole veel rahastatud. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET CORE Organic** eesmärk on tõsta Euroopa mahetoidu ja mahepõllumajanduse teadusressursi kvaliteeti, tähtsust ja kasutust ning luua rahvusvahelise mahetoidu- ja mahepõllumajandusteaduse ühised rahastamisalused. Maaeluministeerium osaleb võrgustiku tegevuses alates 2010. aastast (eelmistel perioodidel ERA-NET Core Organic II, ERA-NET Core Organic Plus). ERA-NET Core Organic Cofund lõppes 31.05.2022. a ning võrgustiku tegevusi jätkab Core Organic Pleiades Network, mis tegutseb 01.09.2022–01.02.2026. a.
- **ERA-NET ICRAD** keskendub loomade nakkushaigustega seotud teemadele. Maaeluministeerium rahastab ühte Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **ERA-NET SUSFOOD2** käsitleb kestlikkust toiduvaldkonnas kui toiduga kindlustatust tagav võrgustik. Maaeluministeerium rahastab ühte Eesti teadlaste osalusega projekti. ERA-NET Susfood2 lõppes 31.12.2021. a.
- **NordForsk** on Põhjamaade (Island, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning autonoomsete piirkondade Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa) teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm, mille eesmärk on edendada Põhjamaade teaduse kvaliteeti, mõju ja kuluefektiivsust ning edendada koostööd teaduse infrastruktuuri arendamisel. Eesti on liitunud jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmiga (Sustainable Agriculture and Climate Change), mille taotlusvoor avanes 2022. aasta kevadel ja millest sai rahastuse 4 Eesti osalusega projekti (kolme rahastab ETAG, ühte Maaeluministeerium). Eestile on tehtud ettepanek osaleda ka ettevalmistamisel olevas taotlusvoorus, mis keskendub rohepöörde teemaatikale.
- **EIP on Agricultural Sustainability and Productivity** prioriteetseteks teemadeks on põllumajanduse tootlikkuse, tootmismahu ja ressursitõhususe suurendamine, biomajandust toetav innovatsioon ning elurikkus, ökosüsteemiteenused ja mulla funktsionaalsus ning uuenduslikud tooted ja teenused integreeritud tarneahela jaoks ning toidu kvaliteet, toiduohutus ja tervislikud eluviisid.

- **EUPHRESKO** teaduskoostöövõrgustiku tegevusi koordineerib Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitseorganisatsioon (EPPO). Võrgustik algatab teadusprojekte taimetervise teemal.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse strateegilise tegevuskava (SRIA) mustand on valminud, toimus avalik konsultatsioon SRIA täiendamiseks ja käimas on partnerluse taotluse koostamine, mille esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a.

Lisaks jätkusid Horisont 2020 ajal alanud ERA-NETide tegevused:

- **ERA-MIN3 ERA-NET** Cofundis käivad ettevalmistused 2023. a. ühiskonkursiks, mis plaanitakse välja kuulutada 2022. a. detsembris
- **ERA-NET SusAn-is** koostati CSRIA. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET Core Organic** 2021. a. taotlusvoorus osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ERA-NET ICRAD** 2022. a. toimuval projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt.
- **ERA-NET Susfood2 ja FOSC** ühiskonkursil ei osutunud Eesti teadlaste osalusega projektid edukaks.
- **ERA-NET SusCrop ja FACCE JPI** ühiskonkursil 2022. a osalesid rahastajana ETAG ja Maaeluministerium kumbki 100 000 euroga. Rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt, mida rahastab Maaeluministerium.
- **EJP Cofund on Soil** 2022. a. teisel avatud projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministerium, konkursi tulemused pole veel selgunud.

NordForsk viis 2022. aastal läbi SustAgri programmi projektikonkursi. Rahastajatena osalevad ETAG eelarvega 300 000 eurot ja Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.

2023. aastal plaanitud tegevused

Agroökoloogia partnerluse taotluse esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a.

Sügisel-talvel 2023 toimub esimeste taotlusvooru teemade valimine ja nende ettevalmistamine. **Sellela seoses võib olla vajadus siseriiklikuks konsultatsiooniks.**

- **ERA-NET ICRAD** plaanib korraldada 2023. a. kolmanda projektikonkursi, kus rahastajana osaleb Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EUPHRESKO** algatas uue projektikonkursi, mis kestab 2023. a. lõpuni.

6 EUROPEAN PARTNERSHIP FOR ANIMAL HEALTH AND WELFARE

“Loomade tervis ja heaolu“

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÕLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärk on koguda olulisi teadmisi, et parandada loomade heaolu ja tõhustada nakkushaiguste tõrjet, et toetada loomakasvatust ning kaitsta inimeste tervist. Selleks on vaja tõhustada koostööd uurimis- ja rahastusasutuste, referentslaborite ja erasektori vahel. Aastaks 2030 on seatud eesmärk, et loomade tervise ja heaolu valdkonna uuringute ja innovatsioon on tõhusam, pakkudes uudseid lahendusi prioriteetsete loomataudide ennetamiseks, avastamiseks ja neile reageerimiseks, antimikroobse resistentsuse vastu võitlemiseks ning loomade heaolu parandamiseks.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2023-2027: 240 mln eurot, millest liikmesriikide panused on ca 165 mln eurot 2023. a. plaanitud eelarve 60 mln eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 750 000 eurot
Maaeluministeerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Maaeluministeerium: Gret-Kristel Mällo (gret-kristel.mallo@agri.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmarke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks Euroopa biomajanduse Strateegia Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21”
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos missiooniga: “Mulla seisund ja toit”.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud ERA-NET võrgustikud **EJP Cofund on Soil**, **EJP One Health**, **ICT-AGRI-FOOD**, **SusCrop**, **SusAn**, **Core Organic**, **Core Organic Pleiades Network**, **ICRAD** ja **Susfood2** ning võrgustikud **NordForsk**, **EIP-Agri** ja **EUPHRESCO**.

- **EJP Cofund on Soil** tegeleb põllumajandusmuldade majandamise küsimustega, sh uuritakse, kuidas muldade majandamine mõjutab kliimamuutusi (C sidumine) ja kliimamuutusega kohanemist, jätkusuutlikku põllumajandustoodangut, muldade degradeerumist, tegeletakse mullaandmete ühtlustamisega ja mulla teemal rahvusvahelise aruandluse kvaliteedi parandamisega ning pakutakse lahendusi, kuidas põllumajandustootjaid mullateemal paremini toetada. Võrgustikus osaleb Eesti Maaülikool ja rahastab Maaeluministerium.
- **EJP One Health** tegeleb zoonootiliste haiguste ja mikroobide antibiootikumiresistentsuse uurimisega. Võrgustikus osaleb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium alates 2018. aastast. Maaeluministerium kaasrahastab kahte 2020. aastal alanud projekti.
- **ERA-NET FACCE SusCrop** eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine kestliku taimekasvatuse uurimisel. ETAG ja Maaeluministerium on osalenud kolmes taotlusvoorus ja rahastavad 4 Eesti osalusega teadusprojekti.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD** keskendub IKT-lahendustele põllumajanduses ja toidutootmises. Kahes taotlusvoorus on osalenud rahastajatena ETAG ja Maaeluministerium. Esimeses voorus sai rahastuse 2 Eesti töörühma osalusega teadusprojekti. Teine taotlusvoor on käimas.
- **ERA-NET SusAn** on kestlike loomakasvatussüsteemide teemaline teadusvõrgustik. Maaeluministerium on osalenud kahes taotlusvoorus, kuid Eesti teadlaste osalusega projekte ei ole veel rahastatud. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET CORE Organic** eesmärk on tõsta Euroopa mahetoidu ja mahepõllumajanduse teadusressursi kvaliteeti, tähtsust ja kasutust ning luua rahvusvahelise mahetoidu- ja mahepõllumajandusteaduse ühised rahastamisalused. Maaeluministerium osaleb võrgustiku tegevuses alates 2010. aastast (eelmistel perioodidel **ERA-NET Core Organic II**, **ERA-NET Core Organic Plus**). ERA-NET Core Organic Cofund lõppes 31.05.2022. a ning võrgustiku tegevusi jätkab **Core Organic Pleiades Network**, mis tegutseb 01.09.2022–01.02.2026. a.
- **ERA-NET ICRAD** keskendub loomade nakkushaigustega seotud teemadele. Maaeluministerium rahastab ühte Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **ERA-NET SUSFOOD2** käsitleb kestlikkust toiduvaldkonnas kui toiduga kindlustatust tagav võrgustik. Maaeluministerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti. ERA-NET Susfood2 lõppes 31.12.2021. a.
- **NordForsk** on Põhjamaade (Island, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning autonoomsete piirkondade Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa) teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm, mille eesmärk on edendada Põhjamaade teaduse kvaliteeti, mõju ja kuluefektiivsust ning edendada koostööd teaduse infrastruktuuri arendamisel. Eesti on liitunud jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmiga (*Sustainable Agriculture and Climate Change*), mille 2022 a taotlusvoorst sai rahastuse 4 Eesti osalusega taotlust. Lisaks ETAGile (3 projekti) on rahastaja ka Maaeluministerium (1 projekt). Eestile on tehtud ettepanek osaleda ka ettevalmistamisel olevas taotlusvoorus, mis keskendub rohepöörde teemaatikale.
- **EIP on Agricultural Sustainability and Productivity** prioriteetseteks teemadeks on põllumajanduse tootlikkuse, tootmismahu ja ressursitõhususe suurendamine, biomajandust toetav innovatsioon ning elurikkus, ökosüsteemiteenused ja mulla

funktsionaalsus ning uuenduslikud tooted ja teenused integreeritud tarneahela jaoks ning toidu kvaliteet, toiduohutus ja tervislikud eluviisid.

- **EUPHRESKO** teaduskoostöövõrgustiku tegevusi koordineerib Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitseorganisatsioon (EPPO). Võrgustik algatab teadusprojekte taimetervise teemal.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse strateegilise tegevuskava (SRIA) mustand on valminud ja käimas on partnerluse taotluse koostamine, mille esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a. Suvel (juuli-august) viidi läbi partnerluses osalemisest huvitatud asutuste küsitlus. Konsortsiumi koosseis selgus septembris.

Lisaks jätkusid Horisont 2020 ajal alanud ERA-NETtide tegevused:

- **ERA-MIN3 ERA-NET** Cofundis käivad ettevalmistused 2023. a. ühiskonkursiks, mis plaanitakse välja kuulutada 2022. a. detsembris
- **ERA-NET SusAn-is** koostati CSRIA. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET Core Organic** 2021. a. taotlusvoorus osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ERA-NET ICRAD** 2022. a. toimuval projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministerium ja rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt.
- **ERA-NET Susfood2** ja FOSC ühiskonkursil ei osutunud Eesti teadlaste osalusega projektid edukaks.
- **ERA-NET SusCrop ja FACCE JPI** ühiskonkursil 2022. a osalesid rahastajana ETAG ja Maaeluministerium kumbi 100 000 euroga. Rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt, mida rahastab Maaeluministerium.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD-is** kuulutati välja 2022. a. taotlusvoor. Toimub taotluste hindamine. Rahastajatena osalevad ETAG ja Maaeluministerium.
- **NordForsk** viis 2022. aastal läbi SustAgri programmi projektikonkursi. Rahastajatena osalevad ETAG eelarvega 300 000 eurot ja Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.

2023. aastal plaanitud tegevused

Loomade heaolu ja tervise partnerluse taotluse esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a.

Sügisel-talvel 2023 toimub esimeste taotlusvooru teemade valimine ja nende ettevalmistamine.

Sellela seoses võib olla vajadus siseriiklikuks konsultatsiooniks.

- **ERA-NET ICRAD** plaanib korraldada 2023. a. kolmanda projektikonkursi, kus rahastajana osaleb Maaeluministerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EUPHRESKO** algatas uue projektikonkursi, mis kestab 2023. a. lõpuni.

7 EUROPEAN PARTNERSHIP ON AGRICULTURE FOR SAFE AND SUSTAINABLE FOOD SYSTEMS

"Põllumajanduse ohutud ja jätkusuutlikud toidusüsteemid"

TOIT, BIOMAJANDUS, LOODUSVARAD, PÕLLUMAJANDUS JA KESKKOND
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerlus koordineerib, ühtlustab ja võimendab üleeuroopalisel ja riiklikul tasandil teadus- ja innovatsioonilaseid tegevusi, et luua jätkusuutlike ja kindlaid toidusüsteeme. Partnerlus pakub teadmispõhiseid lahendusi toidutootjate ja kodanike vahelise koostöö edendamiseks, et toetada kohalike, riiklike, Euroopa ja ülemaailmsete toidusüsteemide ümberkujundamist. Partnerluse eesmärk on ühiselt välja töötada ja rakendada kogu EL-i hõlmav teadusuuringute ja innovatsiooni partnerlus, et kiirendada üleminekut tervislikule toitumisele, mis on ohutu ja säästvalt toodetud ning mida tarbitakse vastupidavates EL-i ja ülemaailmsetes toidusüsteemides.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2023-2027: 500 mln eurot, millest liikmesriikide panus on planeeritud 350 mln eurot 2023. a. plaanitud eelarve 45 mln eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 750 000 eurot
Maaeluministeerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Maaeluministeerium: Helena Pärenson (helena.parenson@agri.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Katrin Saar (katrin.saar@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Ressursside väärindamine“ üks eesmärke on keskkonda kõige vähem koormavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks Euroopa biomajanduse Strateegia Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21”
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos missiooniga: “Mulla seisund ja toit”.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud ERA-NET võrgustikud **EJP Cofund on Soil**, **EJP One Health**, **ICT-AGRI-FOOD**, **SusCrop**, **SusAn**, **Core Organic**, **Core Organic Pleiades Network**, **ICRAD** ja **Susfood2** ning võrgustikud **NordForsk**, **EIP-Agri** ja **EUPHRESCO**.

- **EJP Cofund on Soil** tegeleb põllumajandusmuldade majandamise küsimustega, sh uuritakse, kuidas muldade majandamine mõjutab kliimamuutusi (C sidumine) ja kliimamuutusega kohanemist, jätkusuutlikku põllumajandustoodangut, muldade degradeerumist, tegeletakse mullaandmete ühtlustamisega ja mulla teemal rahvusvahelise aruandluse kvaliteedi parandamisega ning pakutakse lahendusi, kuidas põllumajandustootjaid mullateemal paremini toetada. Võrgustikus osaleb Eesti Maaülikool ja rahastab Maaeluministerium.
- **EJP One Health** tegeleb zoonootiliste haiguste ja mikroobide antibiootikumiresistentsuse uurimisega. Võrgustikus osaleb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium alates 2018. aastast. Maaeluministerium kaasrahastab kahte 2020. aastal alanud projekti.
- **ERA-NET FACCE SusCrop** eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine kestliku taimekasvatuse uurimisel. ETAG ja Maaeluministerium on osalenud kolmes taotlusvoorus ja rahastavad n4 Eesti osalusega teadusprojekti.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD** keskendub IKT-lahendustele põllumajanduses ja toidutootmises. Kahes taotlusvoorus on osalenud rahastajatena ETAG ja Maaeluministerium. Esimeses voorus sai rahastuse 2 Eesti töörühma osalusega teadusprojekti. Teine taotlusvoor on käimas.
- **ERA-NET SusAn** on kestlike loomakasvatussüsteemide teemaline teadusvõrgustik. Maaeluministerium on osalenud kahes taotlusvoorus, kuid Eesti teadlaste osalusega projekte ei ole veel rahastatud. ERA-NET SusAn lõppes 28.02.2022. a.
- **ERA-NET CORE Organic** eesmärk on tõsta Euroopa mahetoidu ja mahepõllumajanduse teadusressursi kvaliteeti, tähtsust ja kasutust ning luua rahvusvahelise mahetoidu- ja mahepõllumajandusteaduse ühised rahastamisalused. Maaeluministerium osaleb võrgustiku tegevuses alates 2010. aastast (eelmistel perioodidel **ERA-NET Core Organic II**, **ERA-NET Core Organic Plus**). ERA-NET Core Organic Cofund lõppes 31.05.2022 ning võrgustiku tegevusi jätkab **Core Organic Pleiades Network**, mis tegutseb 01.09.2022–01.02.2026. a.
- **ERA-NET ICRAD** keskendub loomade nakkushaigustega seotud teemadele. Maaeluministerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **ERA-NET SUSFOOD2** käsitleb kestlikkust toiduvaldkonnas kui toiduga kindlustatust tagav võrgustik. Maaeluministerium rahastab 1 Eesti teadlaste osalusega projekti. ERA-NET Susfood2 lõppes 31.12.2021. a.
- **NordForsk** on Põhjamaade (Island, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning autonoomsete piirkondade Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa) teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm, mille eesmärk on edendada Põhjamaade teaduse kvaliteeti, mõju ja kuluefektiivsust ning edendada koostööd teaduse infrastruktuuri arendamisel. Eesti on liitunud jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmiga (*Sustainable Agriculture and Climate Change*), 2022. aasta taotlusvoorst said rahastuse 4 Eesti osalusega projekti. Lisaks ETAGile on rahastaja ka Maaeluministerium. Eestile on tehtud ettepanek osaleda ka ettevalmistamisel olevas taotlusvoorus, mis keskendub rohepöörde teemaikale.
- **EIP on Agricultural Sustainability and Productivity** prioriteetseteks teemadeks on põllumajanduse tootlikkuse, tootmismahu ja ressursitõhususe suurendamine, biomajandust toetav innovatsioon ning elurikkus, ökosüsteemiteenused ja mulla

funktsionaalsus ning uuenduslikud tooted ja teenused integreeritud tarneahela jaoks ning toidu kvaliteet, toiduohutus ja tervislikud eluviisid.

- **EUPHRESKO** teaduskoostöövõrgustiku tegevusi koordineerib Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitseorganisatsioon (EPPO). Võrgustik algatab teadusprojekte taimetervise teemal.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse strateegilise tegevuskava (SRIA) mustand on valminud. Käimas on partnerluse taotluse koostamine, mille esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a.

Lisaks jätkusid Horisont 2020 ajal alanud ERA-NETTide tegevused:

- **ERA-MIN3 ERA-NET Cofundis** käivad ettevalmistused 2023. a. ühiskonkursiks, mis avanes 2022. a. detsembris
- **ERA-NET SusAn-is** koostati CSRIA.
- **ERA-NET Core Organic** 2021. a. taotlusvoorus osales rahastajana Maaeluministeerium ja rahastuse sai 1 Eesti teadlaste osalusega projekt.
- **ERA-NET ICRAD** 2022. a. toimuval projektikonkursil osales rahastajana Maaeluministeerium ja rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt.
- **ERA-NET Susfood2** ja FOSC ühiskonkursil ei osutunud Eesti teadlaste osalusega projektid edukaks.
- **ERA-NET SusCrop ja FACCE JPI** ühiskonkursil 2022. a osalesid rahastajana ETAG ja Maaeluministeerium kumbki 100 000 euroga. Rahastuse sai 1 Eesti osalusega projekt, mida rahastab Maaeluministeerium.
- **ERA-NET ICT-AGRI-FOOD-is** kuulutati välja 2022. a. taotlusvoor. Toimub taotluste hindamine. Rahastajatena osalevad ETAG ja Maaeluministeerium.
- **NordForsk** viis 2022. aastal läbi SustAgri programmi projektikonkursi. Rahastajatena osalevad ETAG eelarvega 300 000 eurot ja Maaeluministeerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EJP Cofund on Soil** 2022. a teisel avatud konkursil osales rahastajana Maaeluministeerium, konkursi tulemused pole veel selgunud.

2023. aastal plaanitud tegevused

Järgmiseks sammuks on küsitlused partnerluse konsortsiumis osalemissoovi ning rahastamismehhanismide kohta. Partnerluse taotluse esitamise tähtaeg on 12. aprill 2023. a.

Sügisel-talvel 2023 toimub esimeste taotlusvooru teemade valimine ja nende ettevalmistamine.

Sellega seoses võib olla vajadus siseriiklikuks konsultatsiooniks.

- **ERA-NET ICRAD** plaanib korraldada 2023. a. kolmanda projektikonkursi, kus rahastajana osaleb Maaeluministeerium eelarvega 100 000 eurot.
- **EUPHRESKO** algatas uue projektikonkursi, mis kestab 2023. a. lõpuni.

8 DRIVING URBAN TRANSITIONS TO A SUSTAINABLE FUTURE (DUT)

"Linnakeskkonna muutuste juhtimine jätkusuutlikuks arenguks"

KLIIMA, ENERGEETIKA JA LIIKUVUS
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerlus aitab ellu viia Euroopa rohelise kokkuleppe ja ELi linnade tegevuskava eesmärged, aidates muuta Euroopa linnad jätkusuutlikuks ja kliimanetraalseks. Partnerluses on kolm peamist teemat: positiivse energia piirkonnad, juurdepääsetav ja ühendatud linna liikumiskeskond, rohelisemad linnad ja ringmajandus. Partnerluse mõjul peaks suurenema T&A panustamine ja erinevatel tasanditel koostöö linnade jätkusuutliku arengu tagamiseks. Linnade valitsemine peaks muutuma innovaatiliseks ja kaasavaks, ning linnad peaksid muutuma jätkusuutlikuks ja vähenenud ökoloogilise jalajäljega atraktiivseks elukeskkonnaks. Samuti aitab partnerlus suurendada linnade innovatsiooni võimekust ja pakub teadmisi, oskusi ja tööriistu, mis toetavad üleminekut jätkusuutlikkusele ja kliimanetraalsusele.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2022-2028: 130 mln eurot (+ liikmesriikide panused) Eelarve 2023: 18,5 mln eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 1 200 000 eurot
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: 750 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Siret Talve (siret.talve@mkm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Priit Kilgas (priit.kilgas@etag.ee); Maria Habicht (maria.habicht@etag.ee), Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Seos fookusvaldkonnaga "Nutikad ja kestlikud energialahendused". "Eesti 2035" on identifitseerinud elukeskkonna arendamise ühe prioriteedina.
Seos valdkonna arengukavadega
Energiamajanduse arengukava aastani 2030 Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021-2035 Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 Eesti ringmajanduse arengudokument ja tegevuskava
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos missiooniga: "Kliimanetraalsed ja nutikad linnad".
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Partnerlusega on seotud mitmed H2020 ajal või varem alanud ERA-NET võrgustikud:

- **ENUTC** (ERA-NET Urban Transformation Capacities) tugineb JPI Urban Europe strateegilisele kavale. 2021. a. alguses kuulutati välja ühistaotlusvoor linnade jätkusuutlikku ümberkujundamise teemal. Taotlusvoorus osales rahastajana ETAG ning rahastuse sai 2 Eesti teadlaste osalusega projekti.

JPI Urban Europe (Eesti liitunud 2018, osaleb Rahandusministeerium) on partnerlus, mis tegeleb linnade jätkusuutliku arengu toetamise ja ühistaotlusvoorude korraldamisega.

Partnerlusega on seotud Euroopa Innovatsiooni ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) tegevused: **EIT Climate-KIC, EIT Urban Mobility**.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

2021

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Rahandusministeeriumi eestvedamisel toimus mais ja juunis riiklik konsultatsioon prioriteetsete teemade osas partnerluse kolme peamise teemavaldkonna raames. Eesti huvigrupidelt leidsid toetust kõik kolm teemavaldkonda (15-minuti linn, positiivse energia piirkonnad, linnade ringmajandused).

Aasta jooksul koostatud ja viimistletud partnerluse taotlus esitati koordinaatori poolt Euroopa Komisjonile 19. oktoobril 2021. a.

2022

Partnerlus alustas tegevust 01. jaanuaril 2022, misjärel valmistati ette esimese ühistaotlusvoorude tekst. ETAG ja MKM osalevad esimeses taotlusvoorus kumbki 150 000 euroga.

2023. aastal plaanitud tegevused

Eeltaotluste hindamine viiakse läbi detsembrist 2022 kuni veebruarini 2023. Edukalt hinnatud eeltaotlused kutsutakse täistaotluste faasi märtsis 2023. Täistaotluste esitamise tähtaeg on 03. mai 2023, misjärel viiakse läbi vastavuskontroll ja hindamine. Hindamisotsused tehakse juunis ja rahastusotsused juulis 2023. Projektide algus on september 2023 kuni jaanuar 2024.

Aasta jooksul on plaanis ette valmistada ka teise taotlusvoorude tekst. Taotlusvoor peaks avanema 01. septembril 2023.

13. detsembril 2022 avanes DUT partnerluse taotlusvoor tähtajaga 18. aprill 2023, kuhu tuleb partnerluse jätkumiseks esitada konsortsiumil jätkutaotlus.

9 EUROPEAN PARTNERHIP FOR CLEAN ENERGY TRANSITION

"Üleminek puhtale energiale"

KLIIMA, ENERGEETIKA JA LIKUVUS
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärgiks on aidata kaasa ja kiirendada puhtale energiale üleminekut erinevates eluvaldkondades, et muuta Euroopa kliimaneutraalseks aastaks 2050. Partnerlus hõlmab nii energiasüsteeme kui seotud tehnoloogiaid.   Projektikonkursid toimuvad aastatel 2022-2027. Strateegiline teadusuuringute ja innovatsioonikava, mille koostamisse panustas üle 500 inimesi, valmis 2020. aastal ning sai Euroopa Komisjoni poolse heakskiidu 2020 .a. novembris.   Partnerluse fookuses on TAI tegevused, mis aitavad kohandada süsteemid ümber piirkondlikele vajadustele vastavaks; aitavad kaasa taastuvate energiaallikate kättesaadavusele; tõenduspõhise energia- ja kliimapolitika kujundamisele; hoonestatud keskkonna, transpordi, tööstuse ja muude sektorite üleminekule puhtale, madala süsinikuheitega energiale. Eesmärgiks on puhtale energiale üleminekut toetav innovatsioonikeskkond ja panustamine ressursitõhusa energiasüsteemi loomisesse nii ökoloogilises kui ka majanduslikus mõttes; heitevaba energiasüsteemi rajamine transpordi, hoonete, tööstuse ja põllumajanduse süsinikuheite vähendamiseks Euroopas; tarbijate ja tootvate tarbijate aktiivsem osalemine nõudluspõhises süsteemis ning selle integreerimine energiasüsteemi; energiasüsteem, mis vastab kõikide ühiskonna osapoolte vajadustele nii linnas kui maal.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 330 811 681 mln eurot, millest 99 243 505 eurot on EK panus, 204 370 000 eurot liikmesriikide panus ja 27 198 176 eurot osalejate omavahendid. Eelarvest on 210 mln eurot ette nähtud kahe ühiskonkursi läbiviimiseks aastatel 2022 ja 2023 ning iga-aastaste avatud konkursside läbiviimiseks aastatel 2022-2027.
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 1 850 000 eurot
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: 1 950 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Irje Möldre (irje.moldre@mkm.ee); Siret Talve (siret.talve@mkm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Maria Habicht (maria.habicht@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna "Nutikas ja kestlik energia" eesmärkide seas on nii energiatõhususe tõstmine kui vähema süsinikuheitega energiatootmise võimaluste kasutusele võtmine.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti energia arengukava 2030 Eesti riiklik energia- ja kliimakava aastani 2030 Energiamajanduse arengukava aastani 2030

Seos Euroopa horisondi missioonidega:

Seos kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: "Kliimaneutraalsed ja nutikad linnad" (mõlemal juhul eesmärgiks kliimaneutraalsuse saavutamine aastaks 2050).

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlus on seotud H2020 ajal alanud ERA-NETiga "**Cross-thematic ERA-NET on Applied Geosciences**", milles Eestist osales Geoloogiateenistus. ERA-NET on seotud süsinikdioksiidi kinnipüüdmise, kasutamise ja ladustamise teemadega.

Lisaks on partnerluse eelkäijateks „ERA-NET Cofund actions supporting Joint Actions towards increasing energy efficiency in industry and services“; „Supporting Joint Actions on demonstration and validation of innovative energy solutions“; „ERA-NET Cofund Enhanced cooperation in Digitalisation of Energy Systems and Networks“; „Joint Actions towards the demonstration and validation of innovative energy solutions“; „Joint programming actions to foster innovative energy solutions“; „Positive Energy Districts and Neighborhoods for urban energy transitions“; „Supporting Joint Actions on demonstration and validation of innovative energy solutions“, kuid nendes ERA-NETides Eesti ei osalenud.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Valmistati ette esimene taotlusvoor. Taotlusvooru esimese astme taotluste hindamine algas 16. detsembril 2022.

2023. aastal plaanitud tegevused

Aasta algab hindamisprotsessi lõpetamisega. 16. jaanuariks peavad tulemused selguma. 31. jaanuaril saadetakse kõikidele esimese astme hindamise edukalt läbinutele kutse täistaotluse esitamiseks, mille tähtaeg on 3. aprill 2023. Täistaotluse esitamise keskkond avaneb 2. veebruaril. Uus vastavuskontroll tuleb läbi viia 4. maiks. Hindamiseks on planeeritud aeg 11.05–6.06.2023. Konsensuskoosolek toimub 12-16.06.2023. Rahastamise aluseks olev pingerida peab koos olema 19. juuniks. 3. juulil saadetakse rahastavatele organisatsioonidele finantseerimissetpanekud. 14. augustiks koostatakse rahastuse saavate projektide lõplik nimekiri. Ajavahemikus august-november 2023 peavad riigid kinnitama oma rahastusotsused, sõlmima lepingud ning projektid hakkavad käivituma.

Algab uue projektikonkursi ettevalmistamine.

14. detsembril avanenud konkursile, mille tähtaeg on 23. märts 2023 tuleb esitada partnerluse jätkumiseks nõutav uus taotlus.

10 EUROPEAN PARTNERSHIP FOR KEY DIGITAL TECHNOLOGIES JOINT UNDERTAKING

"Võtmetähtsusega digitehnoloogiate ühisettevõtte"

DIGIVALDKOND, TÖÖSTUS JA KOSMOS
Juriidiline vorm
Institutsionaliseeritud partnerlus art. 187 alusel
Lühikirjeldus
Toetada digitaalset üleminekut kõikides majandussektorites ja ühiskonnas laiemalt, fookusega elektroonikakomponentide arendamisel. Teemad: tarkvara, riistvara, mikro ja nanoelektronika, tööstus (digitaliseerimine), turvalisus, energeetika, mobiilsus, digiühiskond, süsteemide süsteemid, manustatud süsteemid, komponendid ja moodulid, protsessi tehnoloogiad, materjalid, valmistamine, AI, ühendatavus, arhitektuur ja disain, kvaliteet, korratavus, usaldusvärsus, küberturvalisus.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 6,5 mld eurot
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 4 650 000 eurot
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: 4 200 000 eurot Eesti Teadusagentuur 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Mikk Vahtrus (mikk.vahtrus@mkm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Rebekka Vedina (rebekka.vedina@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus: Maria Värton (maria.varton@eas.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Digilahendused igas eluvaldkonnas“ eesmärk on IKT valdkonna arendamine (nutikate lahenduste ja e-teenuste eksport, küberturvalisus, tehisintellekti rakendamine jms). Eesti potentsiaalina nähakse eelkõige e-lahenduste (sh suurandmelahenduste) väljatöötamist, uute tehnoloogiate juurutamist ning personaalmeditsiini arendamist ja rakendamist.
Seos valdkonna arengukavadega
Digital Agenda 2020 for Estonia Digiühiskonna arengukava 2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Otsene seos puudub
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Otsene eellane: JTI ECSEL (Eestist osales Eestist Küberneetika Instituut, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium osales vaatejana). ERA-NET võrgustikest on partnerlusega seotud: CHIST-ERA, M-ERA.Net, QuantERA II, FLAG-ERA.

- **M-ERA.Net** on Euroopa materjaliteadust ja -tehnoloogiat rahastavate organisatsioonide ja programmide võrgustik. Praeguse M-ERA.Net3 eelnevad projektid olid M-ERA.Net ja M-ERA.Net2, milles kõigis ETAG on osalenud. ETAG on osalenud enamuses võrgustiku korraldatud ühistaotlusvoorudest. Kokku on rahastatud 7 Eesti teadlaste osalusega projekti.
- **CHIST-ERA** edendab läbimurdevõimelisi multidistsiplinaarseid ja rahvusvahelisi IKT-teaduse ja -tehnoloogia uuringuid. Rahastuse on saanud kokku 5 Eesti osalusega projekti.
- **QuantERA II** on kvantitehnoloogia alane võrgustik, mille eesmärk on pikas perspektiivis jõuda transformatiivsete rakenduste ja toodeteni. Esimeses taotlusvoorus sai rahastuse 1 Eesti teadlastega projekt.
- **FLAG-ERA** eesmärgiks on toetada tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogiate juhtalgatustega (FET Flagships) seotud uuringuid. Eesti teadlaste osalusega projekte on rahastatud 3.

NordForski avaliku sektori **digitaliseerimise** programmis rahastati 6 projekti, millest 3 on kaasatud ka Eesti teadlased (2 TTÜ, 1 EMÜ). ETAG toetab 3-aastaste projektide elluviimist kokku ligi 400 000 euroga.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

2021: Toimusid ühisettevõtete määruse (Single Basic Act – SBA) arutelud, mis olid aluseks kõigi institutsionaalsete partnerluste sh KDT loomiseks. KDT puhul oli olulisemateks teemadeks keskse finantsmehhanismi rakendamine, tööstuse panus ühisettevõtte majandamisse ning liikmesriikide suutmatuse panustada võrselt Euroopa Komisjoniga. Paralleelselt SBA aruteludele toimus esimese taotlusvooru ettevalmistamine.

SBA võeti vastu 30. novembril, mille järel loodi ametlikult KDT JU ning 16. detsembril avati KDT esimene (2021. a) voor. 2021. a voor koosnes kolmest paralleelsest taotlusvoorust (IA – *Innovation Action*, RIA – *Research and Innovation Action* ja CSA – *Coordinating and Support Action*). IA ja RIA jagunesid omakorda avatud taotlusvooruks ja fookusteemadega taotlusvooruks. Taotlusvoorude tähtaeg oli 27. aprill 2022, kokku esitati 29 taotlust, millest rahastati 15. Ühe projektiga liitus hiljem ka Eestis registreeritud ettevõtte. Eesti esimest taotlusvooru ei rahastanud.

2022: Toimus KDT teine (2022. a) voor, mis avati 3. mail ning mille tähtaeg oli 21. septembril. 2022. a voor koosnes kahest paralleelsest taotlusvoorust (IA ja RIA). Taotlusvoorudes esitati kokku 27 taotlust. Kokku otsustati rahastada 12 projekti: 5 IA projekti ja 7 RIA projekti. Üheski rahastatud projektis Eesti partnerit ei olnud.

Toimusid ettevalmistused 2023. a taotlusvoorudeks. Kesksel kohal on olnud fookusteemade arutelud, võimalikeks fookusteemadeks on terahertselektronika 6G tehnoloogia jaoks, servtöötamise tehisintellekt, elektroonikakomponendid energia tootmises ja salvestamises, tuleviku autod, pooljuhtide tarneahela globaalse nõudluse ennustamise ja komponentide omavahelise integreerimise üle-Euroopaline võrgustik.

8. veebruaril kuulutas Euroopa Komisjon välja kiibimääruse ettevalmistamise, mille üheks keskseks osaks on SBA täiendamine ning KDT muutmine Kiipide ühisettevõtteks Chips JU. Chips JU saaks peamine kiibimääruse rahastusmeede, millega kaasneks partnerluse rahastuse kasv ja täiendavad tegevused. SBA muutmise ettepanekus on toodud, et EL poolne toetus suureneks 4,175 mld euronit ja lisanduksid järgmised tegevused:

- integreeritud pooljuhitehnoloogiate projekteerimise kõrgetasemelise ulatusliku suutlikkuse arendamine;
- olemasolevate katseliinide töhustamine ja uute täiustatud katseliinide arendamine;
- kõrgtehnoloogilise ja insenertehnilise suutlikkuse arendamine, et kiirendada kvantkiipide uuenduslikku arendamist;

- pädevuskeskuste võrgustiku loomine.

Kiibimääruse ja SBA muutmise arutelud on kestnud terve aasta vastavalt tööstuse töögrupis ja teadusuuringute töörühmas. Põhilisteks arutelu kohtadeks on olnud seirekohustus ja kriisitööriistad (sh kiipide eelistellimused teatud sektoritele), rahastus (sh teiste klastritelt raha ära võtmine) ning Euroopa kiibitaristu konsortsium loomise põhjendatus. Kiibimäärus ja SBA parandused loodetak vastu võtta 2023. a II kvartalis.

Eesti osales 2021.a novembris avanenud **CHIST-ERA** 2021. a jätkukonkursil. Rahastajaks oli ETAG 150 000 euroga. Rahastusotsus tehti seitsmele projektile, nende hulgas kahele Eesti teadlaste osalusega projektile.

M-ERA.Net3 esimesel ühiskonkursil sai rahastuse 1 Eesti teadlastega projekt. Käimas on teine ühiskonnkurs. ETAG osaleb ühiskonkursil 150 000 euroga. Käivad ettevalmistused 2023.a ühiskonkursiks.

QuantERA II esimesel ühiskonkursil sai rahastuse 1 Eesti teadlaste osalusega projekt. Käivad ettevalmistused 2023.a avanevaks ühiskonkursiks, kus ETAG plaanib osaleda eelarvega kuni 150 000 eurot.

Eesti on osalenud kahel **FLAG-ERA** ühiskonkursil ning rahastanud kokku 3 Eesti teadlaste osalusega projekti. Käivad ettevalmistused FLAG-ERA 2023.a ühiskonkursiks.

2023. aastal plaanitavad tegevused

- Kolmanda KDT vooru läbiviimine – tõenäoliselt toimub kaheetapiliselt, erandiks võivad olla fookusteemadega soetud taotlusvoorud. MKM plaanib taotlusvoore rahastada kuni 600 000 euroga ning ETAG 150 000 euroga.
- Sõltuvalt Kiibimääruse vastuvõtmisest võib toimuda ka 2023. a Chips JU nimelisi taotlusvoore, hetkel nende ettevalmistusega pole alustatud.
- ETAGi osalemine **M-ERA.Net3** jätkukonkursil, mis plaanitakse välja kuulutada 2023. a märtsis. ETAG osaleb ühiskonkursil eelarvega kuni 150 000 eurot. **Alustatakse 2024. a. ühiskonkursi ettevalmistamist. 2023.a. peab otsustama ühiskonkursil osalemise.**
- Osalemine **CHIST-ERA** 2022.a lisakonkursil, mis avati novembris 2022. ETAG osaleb eelarvega kuni 150 000 eurot. **Alustatakse 2023. a. ühiskonkursi ettevalmistamist, otsustama peab osalemise.**
- Käivad ettevalmistused **QuantERA II** 2023.a lisakonkursiks. ETAG plaanib osaleda eelarvega kuni 150 000 eurot.
- Käivad ettevalmistused **FLAG-ERA** 2023.a ühiskonkursiks, kus ETAG plaanib osaleda eelarvega kuni 150 000 eurot.

11 EUROPEAN PARTNERSHIP ON METROLOGY

"Metroloogia"

DIGIVALDKOND, TÖÖSTUS JA KOSMOS
Juriidiline vorm
Institutsionaliseeritud partnerlus art. 185 alusel
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärk on edendada metroloogiaalaseid teadusuuringuid, luua Euroopa temaatilised metroloogiavõrgustikud (<i>European Metrology Network, EMN</i>). Võrgustike eesmärgiks on Euroopa metroloogiainstituutide ja –keskasutuste koostöö erinevaid valdkondi või tehnoloogiaid puudutavate küsimuste lahendamiseks ühiskonna, tööstuse ja seadusloome vajadustele vastavalt.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 664 mln eurot (+ erasektor)
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 1 750 000 eurot
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: 1 750 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Triinu Sillamaa (triinu.sillamaa@mkm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Metrosert AS: Aigar Vaigu (aigar.vaigu@metrosert.ee), Mari Aru (mari.aru@metrosert.ee); Toomas Kübarsepp (toomas.kubarsepp@metrosert.ee)
Eesti Teadusagentuur: Rebekka Vedina (rebekka.vedina@etag.ee); Priit Tamm (priit.tamm@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Seotud vähemalt kahe fookusvaldkonnaga: “Digilahendused igas eluvaldkonnas” ja “Nutikad ja kestlikud energialahendused”. Metroloogilised mõõtmised panustavad erinevatesse eluvaldkondadesse- ja tehnoloogiatesse.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Otsene seos puudub
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Partnerluse otsene eelkäija on Euroopa metroloogia teadus- ja innovatsiooniprogramm EMPIR. Eestist osales AS Metrosert ning assotsieerunud liikmena Tartu Ülikool.
Kuni 2022. aastani toimunud tegevused
Koos EURAMET-i (Euroopa Metroloogia Instituutide Assotsiatsioon) ja teiste riiklike metroloogiakeskustega, kelleks Eesti poolt on Metrosert AS, toimus partnerluse ettevalmistamine. Fookuses oli väliste partnerite kaasamine.
2021. aastal toimusid esimesed taotlusvoorud, milles osutus edukaks ka 1 Eesti osalusega projekt (digitaalsete alajaamade metroloogia). 2022. aastal toimus teine taotlusvoor, kus osutusid edukaks

3 Eesti osalusega projekti (kaks optika valdkonna ning üks digitaalse metroloogia valdkonna projekt). Metroloogiapartnerluse raames on loodud 11 metroloogiavõrgustikku (EMN), millest Metrosert osaleb neljas: Climate and Ocean Observation, Quantum Technologies, Smart Electricity Grids ja Smart Specialisation in Northern Europe.

2023. aastal plaanitavad tegevused

Järgmise aasta taotlusvoorud on juba ettevalmistamisel. Voorud avatakse projektiideede jaoks 11. veebruaril 2023. Teemadest on järgmise aasta raskuskese metrooloogial tööstuse heaks, metroloogia fundamentaalalustel, teadusvõimekuse tõstmisel ja standardimistegevustesse panustamisel, lisaks võimekuse tõstmise (*capacity building*) tegevuste lisavoor, mis katab kogu partnerlust. Voorude maht on 51 miljonit eurot.

12 EUROPEAN HIGH PERFORMANCE COMPUTING JOINT UNDERTAKING

"Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühissetevõte"

DIGIVALDKOND, TÖÖSTUS JA KOSMOS
Juriidiline vorm
Institutsionaliseeritud partnerlus art. 187 alusel
Lühikirjeldus
Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse (nn superarvuti) võrgustiku loomine ning teadus- ja arendustegevus. Kõrgjõudlusega andmetöötlust kasutatakse äärmiselt mahukate, keeruliste ja kiirete arvutuste jaoks, mida ei saa sooritada tavaarvutitega. Vastavad meetodid hõlmavad modelleerimist ja simulatsiooni, keerukat andmeanalüüsi ning visualiseerimist, mida kasutatakse paljudes teaduslikes, masinaehituslikes, tööstuslikes, ärilistes ja avaliku sektori rakendustes. Näiteks personaal- ja täppismeditsiinis, looduskatastroofide prognoosis/ennetuses, tööstuses ja ettevõtluses ning riigi julgeolekus ja kaitses.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 2,348 mld eurot 2021. aasta eelarve: hinnanguliselt 420 mln eurot 2022. aasta eelarve: 1,374 mld eurot 2023. aasta eelarve: 454 mln eurot (331,3 mln eurot - DEP; 122,8 mln eurot - HE)
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 4 150 000 eurot
Haridus- ja Teadusministeerium: 3 000 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 1 150 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Haridus- ja Teadusministeerium: Toivo Raim (toivo.rait@hm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Ekspert: Tartu Ülikool, Ivar Koppel (ivar.koppel@ut.ee)
Eesti Teadusagentuur: Rebekka Vedina (rebekka.vedina@etag.ee); Priit Tamm (priit.tamm@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Digilahendused igas eluvaldkonnas“ eesmärk on IKT valdkonna arendamine (nutikate lahenduste ja e-teenuste eksport, küberturvalisus, tehisintellekti rakendamine jms).
Seos valdkonna arengukavadega
Halduspoliitika programm 2020-2023 Infoühiskonna arengukava 2020 Digiühiskonna arengukava 2030 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Otsene seos puudub.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Partnerlusele on panustanud erinevad varasemad partnerlused ja tegevused:
EuroHPC JU (2018) 2014-2015 ja 2016-2017 – „e-Infrastructures“ taotlusvoorud

2018-2020 – „European Data Infrastructure“ taotlusvoorud:

- Pan-European High Performance Computing infrastructure and services (PRACE)
- HPC PPP - Centres of Excellence on HPC
- Support to the governance of High Performance Computing Infrastructures
- Centres of Excellence in exascale computing

LUMI konsortsium

EuroCC kompetentsikeskused

2022. a november – saavutused ja kavad

EuroHPC infrastruktuuri alased tegevused

Pre-exascale superarvutid:

1. LUMI

- LUMI superarvutuskeskuse töö algas märtsis 2022. a.
- LUMI-C süsteem osutab arvutusteenuseid. Installeeriti LUMI-G. LUMI Plaan on pakkuda arvutiressursse EuroHPC 2023. aasta märtsikuu esimesele nn. Extreme Scale Access konkursile.
- LUMI superarvuti saavutas 14. novembril 2022 USA-s Dallases toimunud SC22 konverentsil avaldatud uues maailma kiireimate superarvutite Top500 nimekirjas kolmanda koha. LUMI on kiireim superarvuti Euroopas.
- Destination Earth arendamise esimese etapiajal on LUMI üks peamisi platvorme kahe esimese digitaalse kaksiku (Climate & Extremes DTs) arendamiseks.

2. LEONARDO

- LEONARDO arvuti inauguratsioon 24.11.2022.a Bolognas. Üldiseks kasutamiseks kavas avada 2023.a jaanuaris.
- Eesmärk pakkuda ressursse EuroHPC 2023. aasta märtsikuu esimesele nn. Extreme Scale Access konkursile.

3. MareNostrum 5

Toimus uus hange. Arvutikeskus on valmis esimeste arvutikomponentide saadetiste vastuvõtuks.

Peta-scale arvutid:

Vega (Sloveenia), MeluXina (Luksemburg), Karolina (Tšehhi), Discoverer (Bulgaaria) ja Deucalion (Portugal) on hangitud ja töötavad.

Keskmise tasemega superarvutid ja majutuslepingud:

- Call to identify hosting entities for first exascale HPC (300 mln eurot-EU)
- Call to identify hosting entities for mid-range HPCs (48 mln eurot-EU)
- Access and allocation of EuroHPC computing resources and services (5 mln eurot) - Cancelled
- Call for Expression of Interest for Hosting Entities who wish to upgrade EuroHPC supercomputers.
- Call for expression of interest for the hosting and operation of European quantum computers integrated in EuroHPC supercomputers (52 mln eurot)
- Operating Grants to cover Union's share of energy costs on operational costs of EuroHPC Supercomputers (12 mln eurot)
- European HPC Application Support service (5 mln eurot)
- Federation of supercomputing and data resources (40 mln eurot-EU)
- Study for hyper-connectivity for HPC resources (900000 eurot)

Tehnoloogia -Teadusuuringud ja innovatsioon (R&I)

Large-scale European initiative for high-end processors and/or accelerators for High Performance Computing (HPC) based on RISC-V software and hardware ecosystem.

Rahvusvaheline koostöö

Development of strategic research and innovation partnerships in HPC with third countries like Japan, Brazil, USA and India. (5 mln eurot).

Rakendused ja tippkeskused

- CALL ON CENTRES OF EXCELLENCE FOR HPC APPLICATIONS (45 mln eurot-EU)

Centres of Excellence preparing applications in the Exascale era

Centres of Excellence for supporting supercomputing applications for Science and Innovation

- CALL - New algorithms for applications on European exascale supercomputers (5 mln eurot)

Kasutamise juhtimine ja oskused

- National Competence Centres for High Performance Computing (40 mln eurot)
- Networking and coordination of national HPC Competence Centres and Centres of Excellence (3 mln eurot)
- Development of EuroHPC Training Platform (2 mln eurot)
- USER Forum Project (1 mln eurot)

2023. aastal plaanitavad tegevused

Tegevust alustab HPC kompetentsikeskuste jätkuprojekt, milles osaleb ETAIS. Tegemist on kõigi EuroHPC JU liikmete ühisprojektiga, milles igal riigil on oma osa ja mis kestab 3 aastat (2023-2025). Eesti tegevuste eelarve on kokku 2 mln eurot, millest 50% peab katma Eesti riik ise.

2023.aastal on Eestil vaja katta 333 333 eurot ja sama palju maksab ETAIS-ile EuroHPC JU.

2022 väljakuulutatavad EuroHPC JU taotlusvoorud (summad on eelnevalt plaanitud EL panus, millele lisanduvad riikide panused; tegevused ja summad lõplikult kinnitamata veel):

- 2nd calls to identify hosting entities for a second exascale HPC and mid-range HPC-s
- Procurement for first exascale HPC (250 mln eurot)
- Procurement for peta and pre-exascale HPC-s (120 mln eurot)
- Procurement for quantum computers or simulators (40 mln eurot)
- FPA to develop the first large-scale European Open Hardware Initiative (100 mln eurot)
- FPA to develop the European software stack (55 mln eurot)
- New algorithms for applications on European exascale supercomputers (5 mln eurot)
- HPC training activities (incl virtual EuroHPC Academy) (10 mln eurot)
- User Forum pilot project (3 mln eurot)
- Connected and federated supercomputers (150 mln eurot)

13 EUROPEAN PARTNERSHIP ON EUROPEAN OPEN SCIENCE CLOUD

"Euroopa teaduspilv"

VALDKONDADEÜLENE TEGEVUS
Juriidiline vorm
Ühise kavandamise põhimõttel loodud partnerlus
Lühikirjeldus
EOSC on üle-euroopaline virtuaalne tööriist, mille eesmärk on muuta teadus veelgi efektiivsemaks ja produktiivsemaks võimaldades Euroopa teadlastel jagada, analüüsida ja taaskasutada teadusandmeid usaldusväärses keskkonnas olenemata teadusvaldkondadest, tehnoloogiast ja riigipiiridest. EOSCi loomisesse panustavad Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide kõrval ka paljud Euroopa teadustaristud ja e-infrastruktuurid. Partnerluse osapoolteks on EOSCi põhikoordinaator EOSC Assotsiatsioon, Euroopa Komisjon ja liikmesriikide esindajatest koosnev EOSC Steering Board.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 490 mln eurot (+ liikmesriikide panused)
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 140 000 eurot
Haridus- ja Teadusministeerium: 140 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Haridus- ja Teadusministeerium: Martin Eessalu (martin.eessalu@hm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Rebekka Vedina (rebekka.vedina@etag.ee); Priit Tamm (priit.tamm@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „Digilahendused igas eluvaldkonnas“ eesmärk on IKT valdkonna arendamine.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava aastateks 2021-2035. Kultuuri arengukava 2021-2030, mis esitatakse lähiajal Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks.
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Läbivalt toetab kõiki Euroopa horisondi missioone. Teadustaristu programmis 2021-2022 viidi läbi EOSCiga seotud taotlusvoorud, mis keskenduvad “Vähi” ja “Terved ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed” missioonidele. Teadustaristu programmis 2023-2024 plaanitakse EOSCiga seotud tegevusi, mis panustavad „Kliima“ missiooni. Nendes taotlusvoorudes riigi rahalist panust ei eeldata.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Partnerlusele on eelnenud mitmed varasemad tegevused: High Performance Computing (EuroHPC), Horisont 2020 partnerlused Robotics ja Big Data Value (Euroopa horisondis liideti uueks partnerluseks “Artificial Intelligence, Data and Robotics”).
Kuni 2022. aastani toimunud tegevused
Jätkus EOSC faas 1 elluviimine (2021-2022): EOSC Assotsiatsiooni operatiivsuse suurendamine, liikmeskonna kasv. EOSCi põhifunktsionaalsuste ja autoriseerimissüsteemi väljaarendamine, teadustaristute ja e-infrastruktuuride teenuste liidestamine EOSCiga.

Perioodil 2021-2022 viidi läbi järgmised Euroopa Horisondi taotlusvoorud:

- Supporting an EOSC-ready digitally skilled workforce (7 MEUR). **Eesti osaleb projektis „Skills for the European Open Science Commons: Creating a Training Ecosystem for Open and FAIR Science (Skills4EOSC)“, partneriteks on TÜ ja TTÜ, toetus Eestile kokku 86 500 eurot.**
- Supporting the development and coordination of activities of the EOSC Partnership (4 mln eurot)
- Deploying EOSC-Core components for FAIR (10 mln eurot)
- Innovative and customizable services for EOSC (20 mln eurot)
- FAIR and open data sharing in support of cancer research (8 mln eurot)
- FAIR and open data sharing in support of healthy oceans, seas, coastal and inland waters (16 mln eurot). **Eesti osaleb projektis „Infrastructure for Marine and Inland Water Research (AquaINFRA)“, partneriks on TÜ ja toetuse summa on 283 625 eurot.**
- Enabling discovery and interoperability of federated research objects across scientific communities (10 mln eurot)
- Services and tools to underpin a research assessment system that incentivises open science practices (6 mln eurot)
- Improving and coordinating technical infrastructure for institutional open access publishing across Europe (5 mln eurot)
- Support for initiatives helping to generate global standards, specifications and recommendations for open sharing of FAIR research data, publications and software (3 mln eurot)

Taotlusvoorud riigi osalust ei vajanud.

2023. aastal plaanitavad tegevused

Jätkub EOSCi arendamine erinevatel tasanditel. 2021 uuendas EOSC Assotsiatsioon EOSCi strateegilist raamistikku (SRIA), mis on aluseks 2023-2024 EOSCi tegevustele Euroopa Horisondi teadustaristu programmis.

2023. a. läbiviidavad EOSC-iga seotud Euroopa Horisondi taotlusvoorud:

- Build on the science cluster approach to ensure the uptake of EOSC by research infrastructures and research communities (25 mln eurot)
- Development of community-based approaches for ensuring and improving the quality of scientific software and code (8 mln eurot)
- Planning, tracking, and assessing scientific knowledge production (8 mln eurot)
- Next generation services for operational and sustainable EOSC Core Infrastructure (10 mln eurot)
- EOSC Architecture and Interoperability Framework (3 mln eurot)
- Trusted environments for sensitive data management in EOSC (15 mln eurot)

Taotlusvoorud riigi osalust ei vaja.

14 EUROPEAN PARTNERSHIP FOR CHEMICALS RISK ASSESSMENT (PARC)

"Kemikaalide riskihindamine"

TERVISHOID
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärgiks on teaduse ja innovatsiooni abil edendada kemikaalide riskihindamist, et paremini kaitsta inimese tervist ja keskkonda, keskendudes seejuures ennetustegevustele. Eesmärgiks on vähendada kemikaalide negatiivset mõju keskkonnale ja tervisele, töövahendite ja meetodika loomine, mis aitaks riske hinnata ja kemikaalide käitlemise usaldusväärsuse tõstmine. Plaanitakse luua üle-Euroopaline teadus-arendus platvorm ja võrgustik kemikaalide riskide hindamiseks.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2022-2027: 200 mln eurot EK-lt (maksimaalselt) + liikmesriikide panustena ca 200 mln eurot.
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 0 eurot
Sotsiaalministeerium: <i>in kind</i> panus Keskkonnaministeerium: <i>in kind</i> panus Maaeluministeerium: <i>in kind</i> panus
Juhtministeerium, kontaktid
Sotsiaalministeerium: Marilin Lutsoja (marilin.lutsoja@sm.ee); Annemari Linno (annemari.linno@sm.ee); Heli Laarmann (heli.laarmann@sm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Keskkonnaministeerium: Liina Tarkus (liina.tarkus@envir.ee)
Maaeluministeerium: Piret Priisalu (piret.priisalu@agri.ee)
Haridus- ja Teadusministeerium: Heidi Paju (heidi.paju@hm.ee)
Veterinaar- ja Toidulaboratoorium: Toomas Kramarenko (toomas.kramarenko@vetlab.ee)
Eesti Teadusagentuur: Argo Soon (argo.soon@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Üks Eesti 2035 aluspõhimõtteid on toetada terviseteadlikku käitumist. Fookusvaldkonna “Tervisetehnoloogiad- ja teenused” eesmärkideks on mõjusamad ja kättesaadavamad tervishoiuteenused; patsiendikeskem ja tõenduspõhisem ravi ja ennetustegevus; personaalsete terviseteeenuste arendamine ja tervishoiusektori ekspordipotentsiaali kasv.
Seos valdkonna arengukavadega
Ringmajanduse strateegia Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: “Vähk”, “Terved ookeanid, mered, ranniku- ja siseveed”, “Mulla seisund ja toit”.

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusega on seotud mitmed Horisont 2020 ajal või varem alguse saanud partnerlused ja ERA-NET võrgustikud:

- Inimese biomonitoringu võrgustik (European Joint Programme Cofund on human biomonitoring, **HBM4EU**) - Eestist on ühinenud Sotsiaalministeerium ja Terviseamet
- **ERA-NET EuroNanoBio** - Eesti selles partnerluses ei osalenud
- **The European Partnership for Alternative Approaches to Animal Testing (EPAA)** - Eesti selles partnerluses ei osalenud

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

PARC partnerluse tegevus algas ametlikult 1. mail 2022. 2021. a olid ettevalmistavateks tegevusteks strateegia ja võrgustiku aastase ning kolmeaastase tööplaani koostamine, juhtimis- ja rahastuspõhimõtete fikseerimine, partnerluse eelnõu ettevalmistamine ja esitamine Euroopa Komisjonile, konsortsiumi lepingu ja koostöölepingute ettevalmistamine ja allkirjastamine.

2023. aastal plaanitavad tegevused

PARC partnerluse kõik tööpaketid on tegevustega tasapisi tänaseks alustanud. Eesti on praegu osaline tööpakettides 2 ja 6. Tööpaketi 2 raames asutati rahvuslik kompetentsikeskus ehk nn national hub, mille avakoosolek toimus oktoobri alguses. Praeguseks on kõik huvitatud osapooled nimetanud hubi oma liikmed ning loodud on liikmete list aadressiga parc@sm.ee. Tööpaketi nr 2 avakoosolek toimus oktoobri keskel Thessalonikis, kus kaardistati tehtav töö (PARCopedia ja PARCroute). Järgmine kokkusaamine, kus arutati ja jaotati täpsemalt ülesandeid töörühmades, toimus 24. novembril.

21.11.2022 toimus PARC Governing Boardi kohtumine, kus arutati läbi järgmise aastaga seotud üldised plaanid.

Lisaks hoiame silma peal ka tööpaketil 4, kus on plaanimisel üle-euroopaline biomonitoring. Tänapäevase seisuga on välja töötatud juba üldised uuringu põhimõtted ja ka küsitluslehed on valmimisjärgus. Proovide võtmise ja analüüsimisega plaanitakse alustada järgmisel aastal ning proovivõtu periood peaks kestma 2-3 aastat (lõpptähtaeg on veel selgumisel). Selles osas soovime ka ise tööpaketis osaleda ja leida võimalused biomonitoringu läbiviimiseks Eesti üldelanikkonnas. Kui PARC-i poolt on juhised ja dokumendid valmis, siis on plaanis 2023. aastal need Eesti oludele kohandada, kui see osutub vajalikuks, ning leida võimalused uuringute läbiviimise finantseerimiseks.

15 EUROPEAN PARTNERSHIP ON ONE HEALTH AMR

" Üks tervis, antimikroobne resistentsus"

TERVISHOID
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärgiks on ühiste jõudude ja ressursidega leida lahendused antimikroobse resistentsuse probleemidele. Küsimus on aktuaalne nii meditsiinis, põllumajanduses kui ka keskkonnas. Partnerlus juhindub Euroopa Üks Tervis tegevuskavast, Maailma Terviseorganisatsiooni antimikroobse resistentsuse alastest tegevuskavast ning Euroopa Tervishoiuliste Eriolukordade Ameti (HERA) tegevuskavast.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2023-2027: Euroopa Komisjon panustab 100 mln eurot, mis kogueelarvest saab moodustada maksimaalselt 30%.
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 750 000 eurot
Maaeluministeerium: 300 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Maaeluministeerium: Maarja Malm (maarja.malm@agri.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Argo Soon (argo.soon@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee)
Seos TAIE fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Fookusvaldkonna „tervisetehnoloogiad ja -teenused“ eesmärgiks on mõjusamate tervishoiuteenuste loomine. Fookusvaldkonna „kohalike ressursside väärdamine“ eesmärgiks on keskkonda kõige vähem koormavate ning elurikkusega arvestavate tehnoloogiate väljatöötamine ning kasutuselevõtt.
Seos valdkonna arengukavadega
Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030 Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks Euroopa biomajanduse Strateegia Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 Kliimapolitika põhialused aastani 2050 Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 Riiklik strateegia “Säästev Eesti 21” Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 Mikroobide antibiootikumiresistentsuse vähendamise tegevuskava veterinaarmeditsiini valdkonnas aastateks 2021–2026
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos missiooniga: “Mulla seisund ja toit”.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

- **ERA-NET JPIAMR-ACTION** eesmärgiks on ühiskonkursside läbiviimine JPI AMRi strateegilise uurimis- ja innovatsioonikava (SRIA) kuue prioriteetse valdkonna raames. JPI AMR on partnerluse algatajaks ja eestvedajaks. Eesti on osalenud 2 taotlusvoorus ja rahastuse on saanud 1 projekt.
- **Aquatic Pollutants** oli kolme JPI (JPI Water, JPI Oceans ja JPI AMR) ühiselt korraldatud taotlusvoor, mille teema oli “Risks posed to human health and the environment by pollutants and pathogens present in water resources”. Rahastust ei saanud ükski Eesti teadlaste osalusega projekt.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Valminud on partnerluse alusdokument „Research and Innovation Objectives of the One Health AMR Partnership“

2023. aastal plaanitavad tegevused

Partnerluse taotluse, SRIA jt dokumentide koostamine; taotluse esitamise tähtaeg on 11. Aprill 2024.

ETAG osaleb rahastajana ka ERA-NET JPIAMR-ACTION 2023. aasta taotlusvoorus, mis avaneb 10. jaanuaril. ETAG plaanib osaleda eelarvega kuni 150 000 eurot.

16 EUROPEAN PARTNERSHIP FOSTERING AN ERA FOR HEALTH RESEARCH

"Euroopa terviseteaduste partnerlus"

TERVISHOID
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Eesmärgiks haiguste ja haiguskoormuse leevendamine. Plaanis on ühtse kliiniliste uuringute teadusagenda loomine, üle-euroopaliste kliiniliste uuringute korraldamine.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2022-2028: 70+190 mln eurot liikmesriikide panusena + 30+80 mln eurot EK-lt
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 450 000 eurot
Sotsiaalministeerium ei osale Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Argo Soon (argo.soon@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee) Haridus- ja Teadusministeerium: Heidi Paju (heidi.paju@hm.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Üks Eesti 2035 aluspõhimõtteid on toetada terviseteadlikku käitumist. Fookusvaldkond "Tervisetehnoloogiad- ja teenused" eesmärkideks on mõjusamad ja kättesaadavamad tervishoiuteenused; patsiendikeskem ja tõenduspõhisem ravi ja ennetustegevus; personaalsete tervisteenuste arendamine ja tervishoiusektori ekspordipotentsiaali kasv.
Seos valdkonna arengukavadega
Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: "Vähk"
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

Partnerlusel on seos mitmete Horisont 2020 ajal või varem alguse saanud ERA-NET võrgustikega:

- **ERA PerMed** on personaalmeditsiiniteemaline ERA-NET. Eesti on osalenud neljas taotlusvoorus, millest viimane lõppes 2022.a. Rahastuse on saanud 1 Eesti teadlaste töörühm.
- **TRANSCAN-3** võrgustikuprojekti „Siirdemeditsiiniliste vähiuuringute programmide ühtlustamine ELis“ eesmärk on edendada vähktõbe puudutavat siirdemeditsiinilist teadustööd ja koostööd ning vältida sellealast duplitseerimist. TRANSCAN-2 erinevates taotlusvoorudes on rahastatud kokku 5 Eesti teadlaste töörühma. TRANSCAN-3 (algas 2021. a. ja kestab 2025. a. lõpuni) esimene taotlusvoor on hetkel käimas.
- **NEURON** Cofundi eesmärk on edendada teaduskoostööd närvi- ja ajuhaiguste valdkonnas (välja arvatud neurodegeneratiivsed haigused). Käimas on esimene taotlusvoor. ERA-Neuron omakorda on JPI Neurodegenerative Diseases rakendusprojekt.
- **ERA-CVD** teemaikaks on südame-veresoonkonna haigused. Rahastatud on 4 Eesti partneri osalusega taotlust.
- **ERAcSysMed** (Systems Medicine) valdkonnaks on süsteemibioloogia rakendamine meditsiinis. Selles ERA-Netis Eesti ei osalenud.
- **EuroNanoMed 3** - nanoteaduste rakendused meditsiinis. Eesti teadlased osalesid 3 ETAGi rahastatud projektis.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

Partnerluse tegevused algavad 2022. a. 2021. a. jooksul kavandati teadusstrateegia kogu partnerluse perioodiks, lepitakse kokku juhtimisstruktuurid ja põhimõtted, koostatakse kliiniliste uuringute kava.

Tuumikrühm ISC III eestvedamisel koostas taotluse ja esitas selle Euroopa Komisjonile 21. septembriks 2021. a. Teadusplaani (SRIA) alguses versioonis on välja toodud 5 fookusteemat: preventioonistrateegiad rahvatervises; toitumise- ja eluviisiga seotud tervisehäired; südame-veresoonkonna haigused; nanomeditsiin; vähktõbi. Teadusplaan on kavandatud kogu partnerluse perioodiks ning igal taotlusvoorul saab olema vaid üks fookusteema.

ERAPerMed ERA-NETis lõppes 2022. a. lisakonkurss, kus ükski Eesti teadlaste osalusega projekt rahastust ei saanud. ETAG osales ühiskonkursil 100 000 euroga.

2023. aastal plaanitavad tegevused

- Toimub kaks taotlusvooru: üks rahvatervise ja teine südame-veresoonkonnahaiguste teemal
- Jätkub järgnevate aastate tegevuskava (SRIA) täpsustamine

17 EUROPEAN PARTNERSHIP ON TRANSFORMING HEALTH AND CARE SYSTEMS

"Tervishoiusüsteemide optimeerimise partnerlus"

TERVISHOID
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärk on üle-Euroopalise koostöö abil muuta tervishoiusüsteemid tõhusaks ja tõenduspõhiseks; innovatsiooni viimine praktikasse ning elanikkonna ja patsientide kaasamine tervise alasesse tegevusse.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 246 mln eurot liikmesriikide panused + 100 mln eurot EK-lt
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 600 000 eurot
Sotsiaalministeerium: 150 000 eurot Eesti Teadusagentuur: 450 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Sotsiaalministeerium: Marion Pajumets (marion.pajumets@sm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Argo Soon (argo.soon@etag.ee); Margit Suuroja (margit.suuroja@etag.ee) Haridus- ja Teadusministeerium: Heidi Paju (heidi.paju@hm.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Üks Eesti 2035 aluspõhimõtteid on toetada terviseteadlikku käitumist. Fookusvaldkond "Tervisetehnoloogiad- ja teenused" eesmärkideks on mõjusamad ja kättesaadavamad tervishoiuteenused; patsiendikeskem ja tõenduspõhisem ravi ja ennetustegevus; personaalsete terviseteenuste arendamine ja tervishoiusektori ekspordipotentsiaali kasv.
Seos valdkonna arengukavadega
Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Seos kavandamisel oleva missioonivaldkonnaga: "Vähk".
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
AAL2 (Ageing Well in the Digital World), JPI MYBL (More Years Better Lives) ja EIP AHA (Active and Healthy Ageing). Eesti nende partnerlustega seotud ei olnud.
Kuni 2022. aastani toimunud tegevused
Partnerluse kavandatav algus on 2023. a. 2022. a tegevusteks oli SRIA ettevalmistamine, partnerluse rakenduskava koostamine, juhtimissüsteemi väljatöötamine, partnerluse taotluse ettevalmistamine ja esitamine hindamiseks. Hindamistulemus oli positiivne.
2023. aastal plaanitavad tegevused

Partnerluse tegevused algavad 2023. aasta algusest. Korraldatakse üks Euroopa Komisjoni kaasrahastatav taotlusvoor patsiendikesksete ja kaasavate ning ressursse optimaalselt kasutavate tervishoiusüsteemide mudelite väljatöötamiseks. Aasta esimeses pooles täpsustatakse teadusagendat järgmisteks aastateks ning tegevuskava muudeks tegevusteks, sh seminarid ja koolitused.

18 EUROPEAN PARTNERSHIP ON INNOVATIVE SME-S

"Innovatiivsed VKE-d"

VALDKONDADEÜLENE TEGEVUS
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav partnerlus
Lühikirjeldus
Partnerluse eesmärk on toetada väike- ja keskmiste ettevõtete innovaatilisi teadus- ja innovatsiooniprojekte ning võimaldada neil osaleda rahvusvahelises koostöös. Partnerluse tulemusena suureneb VKEde konkurentsivõime, stimuleeritakse majanduskasvu ja töökohtade loomist ning panustatakse EL ühiskonna ja keskkonna väljakutsetesse. Fookuses on uute toodete, protsesside ja teenuste arendamine ja nende toomine turule (toetakse selgelt turule orienteeritud tegevusi).
Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 738,25 mln eurot liikmesriikide panused + 250 mln eurot EK-lt. 2021. a eelarve: 34,99 mln eurot 2022. a eelarve: 37,89 mln eurot 2023. a eelarve: 34,54 mln eurot 2024. a eelarve: 36,58 mln euro.
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks): 4 200 000 eurot
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: 4 200 000 eurot
Juhtministeerium, kontaktid
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Mikk Vahtrus (mikk.vahtrus@mkm.ee)
Osalevad asutused, kontaktid
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus: Maria Värton (maria.vartton@eas.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Partnerluse „Innovaatilised VKE-d“ taotlusvoorud on teemaülesed, seega võivad potentsiaalsed taotlused käsitleda kõiki TAIE fookusvaldkondi. Partnerlus toetab Eesti 2035 sihti „Majandus“, täpsemalt aitab kaasa, et Eesti majandus ja ettevõtted oleksid uuendusmeelsed ja teadmispõhised, soodustatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni läbiviimist, uute tehnoloogiate ja toodete loomist ja rahvusvahelist koostööd.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava aastateks 2021-2035
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Otsene seos puudub, kuna taotlusvoorud on teemaülesed.
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused
Partnerluse eelkäijaks on H2020 koostööprogramm Eurostars 2 , millega Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium liitus 2019. aastal esialgselt 2,5 mln eurose eelarvega.
Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

2021. a. suvel (31. augustil) esitati partnerluse taotlus Euroopa Komisjonile. Kuna partnerluse kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamise hetkest, siis kuulutas Eureka välja 2. septembril 2021. a. partnerluse Innovaatilised VKE-d tegevuse Eurostars 3 esimese taotlusvooru (tähtaeg 4. november).

Esimeses taotlusvoorus esitati 436 taotlust, millest 158 soovitati rahastamiseks ning 110 rahastati. Kolme projekti puhul kaasrahastati Eestis registreeritud ettevõtet. Igas taotlusvoorus kandideerib ca 6-10 Eesti ettevõtet.

2022. a hinnati Eureka taotlus positiivselt ning 20. juunil allkirjastati EL ja Eureka vaheline leping Innovaatiliste VKEde partnerluse elluviimiseks. Sammuti allkirjastati EL ja Eureka vaheline ühismemorandum, et tihendada omavahelist koostööd innovatsiooni edendamisel ja Euroopa VKEde toetamisel.

2022. a avati partnerluse teine taotlusvoor 21. jaanuaril ning suleti 24. märtsil. Teise taotlusvooru esitati kokku 431 taotlust, millest 162 soovitati rahastamiseks ning rahastati 5 taotlust. Teises taotlusvoorus kaasrahastati kahte Eestis registreeritud ettevõtet.

Kolmas taotlusvoor avati 13. juuli ja suleti 15. septembril. Kolmanda taotlusvooru tulemused selguvad 2023. a esimeses kvartalis.

Lisaks Eurostars 3 taotlusvoorudele viid läbi partnerluse Innovaatilised VKEde teise toetusmeetme „Innowwide“ taotlusvoor. Innowwide meetme eesmärk on toetada VKE-de sisenemist uutele turgutele. Toetuse suurus on 60 000 eurot, mida rahastab Euroopa Komisjon. Toetust saab kasutada erinevateks tegevusteks, mis on seotud uue ekspordituru tuvastamise, analüüsimise ja sisenemise võimaluste uurimisega. Taotlusvoor avati 5. septembril ning taotluste esitamise tähtaeg oli 15. november. Taotlusvoorus rahastatakse 50 projekti, millest 25 peavad olema suunatud mõne Aafrika riigi turule sisenemisega.

Täpsem info Eurostars 3 taotlusvooru ja Eesti toetuse osa on leitav siin:

<https://www.eas.ee/teenus/tootearendustoetus-eurostars/>

2023. aastal plaanitavad tegevused

2023. aastal on plaanis viia läbi kaks Eurostars 3 taotlusvooru ning üks Innowwide taotlusvoor. Algselt oli planeeritud Eurostars 3 neljas taotlusvoor avada juba jaanuari alguses aga kuna Euroopa horisondi reeglite kohaselt peab Eureka esitama uue taotluse 2023-2024 aasta tegevuste elluviimiseks ning kuna EIE 2023-2024 tööprogrammi taotlusvoor avatakse alles jaanuari alguses, ei ole võimalik seda teha, ilma et kulud muutuks abikõlbmatuks. Komisjoni tasemel on arutatud ka võimalust, et Innovaatiliste VKEde ja teiste kaasrahastatud partnerluste puhul ei pea uut taotlust esitama ning tehakse vaid muutatus olemasolevasse grandilepingusse, kahjuks antud ajahetkeks ei ole selles osas selgust tulnud. Seetõttu pole kinnitatud 2023. a taotlusvoorude ajakava.

Lisainfo:

Erinevalt teistest partnerlustes asub „Innovaatiliste VKE-de“ partnerlus Euroopa horisondi III samba Euroopa innovatsiooniökosüsteemide tööprogrammis.

19 EIT KNOWLEDGE AND INNOVATION COMMUNITIES (KIC)

"Partnerlussuhted, mis ühendavad ettevõtteid, teadusasutusi ja ülikoole"

VALDKONDADEÜLENE TEGEVUS

Juriidiline vorm

Institutsionaalne partnerlus

Lühikirjeldus

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (*European Institute of Innovation & Technology – EIT*) teadmis- ja innovatsioonikogukonnad (*Knowledge and Innovation Community - KIC'id*) on partnerlussuhted, mis ühendavad ettevõtteid, teadusasutusi ja ülikoole. KIC'ide tööd koordineerib EIT.

KIC'ide eesmärgid:

- Turule tuua uuenduslikke tooteid ja teenuseid (eri valdkondadest)
- Asutada uusi ettevõtteid
- Luua uus põlvkond ettevõtjaid

KIC'ide kaudu tugevdatakse koostööd ettevõtete (sh VKEde), kõrgkoolide ja teadusasutuste vahel. Lisaks loovad KIC'id üleeuroopalisi partnerlussuhteid ning soodsat keskkonna loominguliste mõtteprotsesside ja uuenduste arenguks. KIC'idest, siinsamas Euroopas, kerkivad esile jätkusuutlikud tooted, teenused; arenevad ettevõtjad, insenerid, teadlased, ettevõtted ning lisandub hulgaliselt töökohti – näited tõenäoliselt Euroopa, või isegi maailma suurimast innovatsioonivõrgustikust.

KICid on juriidilised isikud, mis kujutavad endast 7–15 aastat kestvaid üle mitme finantsraamistiku ulatuvaid pikaajalisi partnerlusi. KIC juriidiline vorm, struktuur ja tööpõhimõtted on iga KIC'i enda kujundatud ning pigem sarnased ettevõtetele. Iga KIC koosneb viiest-kuuest koospaiknemiskeskusest (*co-location centre* ehk piirkondlikust CLC'st), mille ümber on koondunud piirkonna valdkondlikud ettevõtted (50%), ülikoolid (30%) ja avalikõiguslikud asutused (20%). Igas CLC's on KIC'i palgal kaks-kolm inimest, kes tegelevad administratiivse poolega ja organiseerivad tegevusi. Eestis ühtegi CLC'd küll pole, kuid kuulub sellegipoolest CLC North piirkonda.

Alates 2022. aastast on aktiivselt käivitunud üheksa erivaldkonda hõlmavat KIC'i. Kui EIT koordineerib KIC'ide tööd, siis KIC'id omakorda koordineerivad EIT RIS HUB'ide (*Regional Innovation Scheme*) tööd. RIS Hub'id on loodud eesmärgiga edendada innovatsioonitulemusi neis piirkondades, mis on [Innovatsiooni Tulemustabeli](#) alusel *mööduka* või *tagasihoidliku* innovatsiooninäitajaga. EIT RIS Hub esindatus on Eestis olemas kaheksal KIC'il – Climate, Digital, Raw Materials, Health, Food, Manufacturing, Urban Mobility, Culture & Creativity. Eestis puudub vaid InnoEnergy RIS Hub. Osalevad kontaktid ja asutused leiab alapeatükis: Osalevad asutused, kontaktid.

EIT toetusvõimalused toimuvad läbi projektikonkursside nii liikmetele, kui ka avatud konkurssidena.

- Start-up ning laienev ettevõtte võib saada EIT'st rahalist toetust või teenuste tuge (mentorlus, kliendid, juurdepääs finantsteenustele, ärimudeli aretus, koolitused)
- Üliõpilasena võimalus osaleda magistri- või doktoriõppe programmides või koolitustel
- Kasu professionaalsetelt haridusprogrammidele
- Teadlasena võimalus võrgustikku parandada ning tagada ligipääs teenustele
- EIT RIS riikidel riigispetsiifilised stipendiumid, haridusprogrammid, *bootcamp'id*.

Osadele taotlusvoorudele saab kandideerida ilma liikmelisuseta. Mõnel juhul, aga peab olema liige (partner), mis juhul rakendub [liikmemaks](#). Vastavalt asutusele ning KIC'ile võivad liikmemaksud olla 0 eurost kuni 100 000 euroni aastas.

Partnerluse eelarve
Kogueelarve 2021-2027: 3 miljardit eurot, Euroopa Komisjonilt läbi raamprogrammi Euroopa horisont.
Eestipoolne eelarve (7a perioodiks):
Erinevalt teistest partnerlustest, mis mainitud siin dokumendis, Eesti riik KIC'ide tegevustesse rahaliselt ei panusta, vaid kogu eelarve tuleb Euroopa Komisjonilt.
Juhtministeerium, kontaktid
Juhtministeerium puudub
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Rasmus Pind (rasmus.pind@etag.ee)
EIT KIC'ide alla kuuluvad regiooni põhised RIS HUBid. Eestis on kaetud 8 KIC'i.
Climate KIC - Cleantech Estonia: Erki Ani (erki@cleantechestonia.ee)
Digital KIC - EIT Digital: Janno Viiding (janno.viiding@eitdigital.eu)
Raw Materials KIC - TalTech: Veiko Karu (veiko.karu@taltech.ee)
Health KIC - Tartu Biotehnoloogia Park: Maris Väli-Täht (eithealth@biopark.ee)
Food KIC – Tartu Biotehnoloogia Park: Maris Väli-Täht (eitfood@biopark.ee)
Manufacturing KIC - Tartu Ülikool: Friedrich Kaasik (friendrich.kaasik@ut.ee)
Urban Mobility KIC – Tartu Ülikool: Vallo Mulk (vallo.mulk@ut.ee)
Culture & Creativity KIC – TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia: Eveli Kuuse (eveli.kuuse@ut.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
Partnerluse „EIT Knowledge and Innovation Communities (KIC)“ taotlusvoorud on teemaülesed, seega võivad potentsiaalsed taotlused käsitleda kõiki TAIE fookusvaldkondi. Partnerlus toetab Eesti 2035 sihti „Majandus“, täpsemalt aitab kaasa, et Eesti majandus ja ettevõtted oleksid uuendusmeelsed ja teadmispõhised, soodustatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni läbiviimist, uute tehnoloogiate ja toodete loomist ja rahvusvahelist koostööd.
Praegu on EIT's üheksa aktiivset KIC'i, mil igaühel on seos TAIE fookusvaldkonnaga, mis on alljärgnevalt väljatoodud <u>allajoonitult</u> .
• EIT Climate, mis tegeleb kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamisega seotud probleemidega. Osaleb Cleantech Estonia. (<u>III Kohalike ressursside väärindamine; IV Nutikad ja kestlikud energialahendused</u>) • EIT Digital, mis juhib Euroopa üleminekut digitaaltehnoloogiale. Osaleb TalTech. (<u>I Digilahendused igas eluvaldkonnas</u>) • EIT InnoEnergy, mis tegeleb energiasäästlikkuse saavutamisega. (<u>IV Nutikad ja kestlikud energialahendused</u>) • EIT Raw Materials, mis tegeleb toorainete kättesaadavuse ja säästva kasutamise teemadega. Osaleb TalTech. (<u>III Kohalike ressursside väärindamine</u>) • EIT Health, mille eesmärk on parandada Euroopa kodanike elukvaliteeti ning tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteemide jätkusuutlikkust. Osaleb Tartu Biotehnoloogia Park. (<u>II Tervisetehnoloogiad ja -teenused</u>)

• EIT Food, mis tegutseb Euroopa toiduinnovatsiooni ja -tootmise valdkonnas. Osaleb Tartu Biotehnoloogia Park. (II Tervisetehnoloogiad ja -teenused; III Kohalike ressursside väärimine) • EIT Manufacturing, mis tegutseb tootmistehnoloogiate valdkonnas. Tartu Ülikool osaleb alates 2020. aastast tuumikpartnerina. (III Kohalike ressursside väärimine) • EIT Urban Mobility, mis tegeleb linnaruumi lahenduste arendamisega. Tartu Ülikool osaleb alates 2020. aastast tuumikpartnerina. Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit on assotsieerunud partner. (IV Nutikad ja kestlikud energialahendused) • EIT Culture & Creativity, mis tegeleb kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse ümberkujundamisega. Partnerina osaleb TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. (V Elujõuline Eesti ühiskond, keel ja kultuuriruum)
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava aastateks 2021-2035.
Seos Euroopa horisondi missioonidega:
Mitmel KIC'il on eesmärgid seotud missioonidega ning sellest lähtuvalt nende eesmärkidega. Seotused on järgnevad: Euroopa mullakokkulepe – EIT Food, EIT Health Ookeani ja vete hea seisundi taastamine – EIT Health Kliimamuutustega kohanemine – EIT Climate, EIT InnoEnergy Kliimaneutraalsed ja targad linnad – EIT Climate, EIT Urban Mobility, EIT Digital (eelkõige targad linnad) Vähk – EIT Health
Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERANetid jt partnerlused
–
Kuni 2022. aastani toimunud tegevused
2010 loodi EIT Climate, EIT Digital ja EIT InnoEnergy 2015 loodi EIT RawMaterials ja EIT Health 2017 loodi EIT Food 2019 loodi EIT Manufacturing ja EIT Urban Mobility 2022 loodi EIT Culture & Creativity Culture & Creativity KIC täistegevus aktiveerub 2024 aastal. EIT plaan on luua aastal 2026 lisaks praegustele ka Water KIC.
2023. aastal plaanitavad tegevused
2023 sügisel avanevad esimesed Culture & Creativity KIC'i taotlusvoorud. Esialgu on KIC'i peamine suund loomeinkubaatoritel ning -ühisõppekavadel (magistritasemel). EIT KIC'ide tegevused ja võimalikud taotlusvoorud ilmuvad jooksvalt terve aasta jooksul. Ülevaade avatud & avanevatest voorudest on leitav: https://eit.europa.eu/our-activities/opportunities

Lisainfo: Erinevalt esimesest kaheteistkümnest partnerlusest asub „14 EIT Knowledge and Innovation Communities (KIC)“ partnerlus Euroopa horisondi III samba Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogia Instituut all.

20 CHANSE: COLLABORATION OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES IN EUROPE

HUMANITAAR- JA SOTSIAALTEADUSED
Juriidiline vorm
Ühisrahastatav Horisont 2020 projekt (ERA-NET Cofund)
Lühikirjeldus
CHANSE'i eesmärk on toetada interdistsiplinaarset ja rahvusvahelist koostööd väga mitmekesistes humanitaar- ja sotsiaalteadustes. CHANSE on loodud kahe olemasoleva võrgustiku HERA ja NORFACE põhjal, mis toetavad vastavalt humanitaar- ja sotsiaalteaduste alast uurimistööd. CHANSE'i moodustavad 27 teadust rahastavat organisatsiooni 24 Euroopa riigist. CHANSE'i esimese taotlusvooru eesmärk oli uurida sotsiaalset ja kultuurilist dünaamikat digitaalajastul, aitamaks mõista, kuidas digitaalsed uuendused põhjustavad sotsiaalseid ja kultuurilisi muutusi ühiskonnas. Plaanitava teise taotlusvooru (avaneb aprill 2023) eesmärgiks on keskenduda hetkelisele üleilmsele olukorrale, avades taotlusvoorud teemadel „Kriis“ (<i>Crisis</i>) ja „Heaolu“ (<i>Well-being</i>). CHANSE toetab tugevalt ka teadmiste vahetamise (<i>knowledge exchange</i>) tegevusi, et edendada suhteid akadeemiliste ringkondade ja sidusrühmade vahel.
Partnerluse eelarve
Kogueelarve esimese ühiskonkursi (2021) rahastamiseks: 36 miljonit eurot (sh EK kaasrahastus 10 mln). 2023. a lisakonkursi eelarve ei ole veel lõplikult paigas.
Eestipoolne eelarve:
CHANSE 1. taotlusvoor: Eesti RE osa 4 eduka projekti rahastuses 460 000 eurot. CHANSE 2. taotlusvoor: Eesti RE osa 300 000 eurot (st 150 000 kummalegi konkursiteemale).
Juhtministeerium, kontaktid
Juhtministeerium puudub
Osalevad asutused, kontaktid
Eesti Teadusagentuur: Carmen Kivistik (carmen.kivistik@etag.ee)
Seos fookusvaldkonna/ strateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega
CHANSE'i taotlusvoorude laia ja interdistsiplinaarse, võimalikult paljusid humanitaar- ja sotsiaalteaduslikke distsipliini kaasava haarde tõttu haakub CHANSE kõigi „Eesti 2035“ sihtidega (inimene, ühiskond, elukeskkond, majandus, riigivalitsemine). Fookusvaldkondadest seostub CHANSE otseselt „Elujõulise Eesti ühiskonna, keele ja kultuuriruumiga“. CHANSE'il on otsene puutumus ka fookusvaldkonnaga „Digilahendused igas eluvaldkonnas“.
Seos valdkonna arengukavadega
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava (2021–2035) eesmärk on kõrgetasemeline, mõjus ja mitmekesine Eesti teadus. Kõrgel tasemel rahvusvaheliste ja erialaüleste teaduskoostööprojektide kaudu toetab CHANSE Eesti ühiskonna, keele, ajaloo ja kultuuri uurimise kõrget taset, Eesti teaduse ja teadlaste rahvusvahelist tutvustamist ning Eesti ja maailma suurte probleemide lahendamisse panustamist (konkurentsivõimelisi ja kestlikke

lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele), humanitaar- ja sotsiaalteaduslike erialade koostööd ja seestmist mitmekesisust.

Seos Euroopa horisondi missioonidega:

Otsene seos puudub, sest tegemist on Horisont 2020 ERA-NET Cofund projektiga.

Partnerlusega otseselt seotud Horisont 2020 ERA-NETid jt partnerlused

CHANSE on humanitaarteadusi rahastavate asutuste koostöövõrgustiku HERA (*Humanities in the European Research Area*) ning sotsiaalteadusi rahastavate asutuste koostöövõrgustiku NORFACE (*New Opportunities for Research Funding Agency Cooperation in Europe*) koostööprojekt. Eesti on osalenud mõlemas koostöövõrgustikus läbi mitme raamprogrammi. Horisont 2020 vältel on võrgustikud korraldanud järgmised ERA-NET Cofund'i vormis ühiskonkursid:

- 2016 „**Uses of the Past**“ (HERA) – rahastuse sai üks Eesti teadlaste osalusega projekt.
- 2016 „**Dynamics of Inequality Across the Life-course**“ (NORFACE) – rahastuse sai üks Eesti teadlaste osalusega projekt.
- 2017 „**Public Spaces: Culture and Integration in Europe**“ (HERA) – rahastuse sai üks Eesti teadlaste osalusega (koordineeritav) projekt.
- 2017 „**Transformations to Sustainability**“ (NORFACE) – Eesti sellel konkursil ei osalenud.
- 2019 „**Democratic Governance in a Turbulent Age**“ (NORFACE) – Eesti teadlaste osalusega projekte rahastust ei pälvinud.

Kuni 2022. aastani toimunud tegevused

CHANSE 1. taotlusvoor avati märtsis 2021, ning lõpptulemused avaldati mais 2022. Taotlusvooru teemadeks olid „Cultural Transformations in the Digital Age“ ja „Digitalisation and Social Transformation“. Rahastuse pälvis kokku 26 rahvusvahelist teaduskoostööprojekti, sh 4 projekti Eesti teadlaste osalusel.

2023. aastal plaanitavad tegevused

CHANSE 2. taotlusvoor avatakse aprillis 2023, ning lõpptulemused plaanitakse avaldada oktoobris 2024. Taotlusvoor keskendub eelkõige hetkelisele keerulisele olukorrale maailmas, ning teemadeks on valitud „Crisis“ ja „Well-being“.